Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 6-го лютого 1913. Ч. 6. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, February 6, 1913. N. 6.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союза в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

Засіданє пополудневе розпочало ся молитвою, після якої о. Орун здавав справозданє шконтруючої комісії з маєтку „Свободи". Референт заявив, що всї рахунки находять ся в порядку. Се справозданє принято до відома і ухвалено управителеви „Свободи" вотум довіря, а шконтруючій комісії подяку.

На чергу прийшло справозданє комісії, котра провірювала праці обох редакторів руської „Свободи". Справу реферував п. І. Костюк. З сего справозданя показалось, що закиди піднесені п. Цурковським суть неоправдані. Конвенція приняла се справозданє до відома.

Потім предсідатель статутової комісії, о. Данилович почав читати зміни деяких параґрафів статута Р. Н. Союза, які згадана комісія уважала за відповідне змінити. Комісія руководила ся в тім случаю ріжними проєктами, які поодинокі делеґати або і цілі гуртки делеґатів зложили на її руки. Над кождим проєктом дискутовано з окрема, після чого принято і ухвалено зміни отсих параґрафів:

§ 8. Конвенція відбуває ся що три роки в місяци маю в місцевости означеній кождою попередною Конвенцією.

§ 9. Кождий відділ, котрий має 25 членів і сповнив всї свої повинности зглядом Р. Н. Союза, має право вислати одного делеґата на Конвенцію, котрий мусить бути членом сего відділу і Р. Н. Союза що найменше 6 місяців до дня Конвенції. Кождий делеґат мусить уміти читати і писати. Ніодин член відділу Р. Н. Союза не може бути вибраний делеґатом, наколи єсть головним або місцевим урядником другої подібної орґанізації. Відділ Р. Н. С., маючий менше ніж 25 членів, може вислати на Конвенцію одного делеґата, але на свій власний кошт, або може дати заступство правному делеґатови иншого відділу.

§ 19. За делеґата на Конвенцію буде принятий лише такий член, котрий предложить повновласть, підписану місцевим Урядом і затверджену печаткою відділу, котрого імя яко вибраного делеґата було донесене Головному Рекордовому Секретареви що найменше 60 днів перед Конвенцією і котра то повновласть була провірена і одобрена Головним Екзекутивним Комітетом Р. Н. С. Сей параґраф не відносить ся до Головних Урядників.

§ 21. Головний Екзекутивний Комітет на засіданю, скликанім в тій цїли через Головного Предсїдателя, має виготовити проґраму, після котрої має відбутись слідуюча Конвенція і оголосити її в орґані Р. Н. С. як також імена правно вибраних делеґатів що найменше 30 днів перед Конвенцією. Рівночасно також має назначити Статутовий Комітет з трох вибраних делеґатів, котрих обовязком буде, єсли окажесь сего потреба, або єсли припоручить їм Конвенція, виготовити перегляд поправок і додатків до Статутів і предложити їх Конвенції до порішеня. До сего Комітету назначує еще Екзекутивний Комітет одного із своїх членів.

§ 22. До переведеня Конвенції потрібна єсть присутність що найменше двох третих осіб творячих Конвенцію як висше означено; менше число може відкладати Конвенцію з засїданя на засїданє.

§ 24. Обовязком Верифікаційного Комітету єсть переглянути і провірити повновласти всїх Делеґатів, котрих Головний Екзекутивний Комітет Р. Н. С. узнасть за правних.

§ 40. Присутність що найменше двох третих членів Головного Уряду єсть потрібна до переведеня цїлий засїданя, але менше як дві треті може відложити засїданє на будучий означений час; однак Головний Рекордовий Секретар має повідомити о тім кождого члена Головного Уряду.

§ 45. Головний Уряд творять: Духовний Отець Союза, Головний Предсїдатель, Головний Містопредсїдатель, Головна Містопредсїдателька, Головний Рекордовий Секретар, Головний Фінансовий Секретар, Головний Касієр, Контрольна Комісія з трох членів, шість Радних, Головні Тростіси, Редактор і Завідатель орґану Р. Н. Союза.

Вступ на засїданя Головного Уряду єсть вільний для кождого члена Союза, але такий член не має права забирати слова в дискусіях анї голосувати.

§ 46. Ухвали кождого засїданя як Екзекутивного Комітету так і Головного Уряду мають бути оголошувані в орґані Р. Н. Союза.

§ 47. Духовний Отець Союза відправить Богослуженє і виголосить проповідь перед Конвенцією. Він має старати ся про моральне добро членів і має наглядати над орґаном Р. Н. Союза, щоби не було в нїм нїяких статий, ображаючих релїґійні чувства членів. Єсли би редактор не послухав його упімненя, має зажадати від Гол. Екзекутивного Комітету полагодженя справи згідно з § 122. Духовний Отець Союза обовязаний з нагоди народно-церковних сьвят поміщувати відповідні статї в орґані Р. Н. Союза.

§§ 85 і 86 усунено. Замість тих параґрафів переведено слідуючу ухвалу: Кождочасний фінансовий секретар відділу єсть місцевим орґанізатором Р. Н. Союза і побирає від кождого новоприступившого члена 50 центів нагороди.

§ 87. Тростісів має бути пять; трох із них має бути замешкалих в стейтї Ню Джерзи. Вони становлять Головний Екзекутивний Комітет. Головні Тростіси мають опіку над цїлим маєтком Р. Н Союза.

§ 88. (а) Вони можуть на підставі сего статута закуплювати ріжні безпечні, стейтові, державні та міські цінні папери, котрі мають означену вартість, і котріб можна легко відпродати, і котрі мають бути реґістровані в імени Р. Н Союза, як також випожичати гроші на реальности на перший морґич. Вони можуть кождого часу по одноголоснім рішеню відпродати котрі небудь з закуплених заставів а за одержані гроші закупити инші, як висше сказано.

§ 91. В случаю, єсли би зайшла потреба змінити попередною Конвенцією означений час і місце до відбуваня річного Засїданя Головного Уряду або Конвенції, Головний Уряд більшостию голосів має право змінити і означити инше місце і час тогож.

§ 98. Кождий член Р. Н. Союза понад 25 літ житя, єсли не єсть головним або місцевим Урядником иншої подібної орґанізації, може бути вибраний Головним Урядником Р. Н. Союза, із тим однак застереженєм, що має бути ситизеном Спол. Держав, єсли хоче бути вибраний членом Головного Екзекутивного Комітету і що більшість Головних Тростісів буде замешкалих в стейтї Ню Джерзи.

§ 105. Слідуючі Головні Урядники мають перед обнятєм Уряду зложити бонд (запоруку), суму котрого назначує Конвенція, в доказ вірного сповнюваня своїх обовязків: Головний Предсїдатель, Головний Рекордовий Секретар, Головний Фінансовий Секретар і Головний Касієр. Бонди на Редактора і Завідателя орґану Р. Н. Союза назначує Гол. Екзекутивний Комітет.

§ 107. Головний Екзекутивний Комітет може жадати підвисшеня суми бонду котрого небудь Головного Урядника, підчас незасїданя Головного Уряду, або може жадати нового бонду, єсли після його опінії запорука не буде вистарчаючою.

§ 113. Щомісячна сїмцентова вкладка від кождого члена Р. Н. Союза, прихід за чартери, грамоти, вступне, відзнаки, книжки і инші річи по відтягненю нагороди місцевим орґанізаторам, як також всї добровільні жертви, спадщини і записи полишені для Р. Н. Союза, мають бути уміщені на осібний рахунок як Фонд Резервовий в банку означенім через Головний Екзекутивний Комітет, там де принесуть найбільше проценту, котрий то Фонд може бути, за порученєм Головних Тростісів втягнений і уміщений через них в безпечних цінних паперах приносячих що найменше 4 процент. З того Фонду можна також уділяти пожички на реальности на перший морґич.

§§ 116 і 117 усунено, а на їх місце ухвалено слідуючий §: Фонд Шкільний повстає з щомісячної трицентової вкладки від кождого члена, котрий має бути уміщений в банку означенім через Гол. Екзекутивний Комітет, де принесе як найбільше проценту; сей Фонд має бути уживаний Головним Екзекутивним Комітетом до піднесеня руського народа через школи і просьвіту в Америці.

§ 118. В случаях, де посмертна запомога має виплатити ся малолїтним дїтям, котрі не хотіли або занедбали постарати ся о правних опікунів, Р. Н. Союз вкладає таку запомогу на імя Р. Н. Союза, котрий має опікувати ся тими грішми, доки дїти не доростуть до повних літ і виплатити їм приналежну суму без проценту, хиба єсли ті гроші принесли який процент; тогди виплачує їм тілько проценту, кілько гроші принесли. Так удержуваний Фонд через Р. Н. С. буде знаний як Фонд Сирітський. Коли малолїтні сироти постарають ся о правного опікуна, котрий предложить свої опікунчі папери і зажадає виплати гроший, тогди Руський Народний Союз виплатить йому так депозитовані гроші в згаданім Фондї і з таким процентом, який ті гроші принесли за час депозиту а його поквітованє увільняє Р. Н. Союз від всїх претенсій до запомог приписаних сими статутами.

В случаю, коли Головний Екзекутивний Комітет уважати-ме за відповідне настановити опікуна сиротам, перевисшаючим або неперевисшаючим 14 літ житя, і коли найблизша родина позісталих сиріт повідомить Головний Екзекутивний Комітет протягом 30 днів від дня смерти члена, що опікуньство не є пожадане, тогди Головний Екзекутивний Комітет може на приказ Головного Предсїдателя постарати ся о опікуна сиротам, понесені кошти відтягне з припадаючої суми, а решту виплатить тому опікунови згідно з статутом орґанізації. Сей Фонд має бути оголошуваний Головним Предсїдателем в орґані Р. Н. Союза по кождочаснім річнім засїданю Головного Уряду.

(Дальше буде).

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подає ся до загального відома, що слідуючі відділи Р. Н. Союза: від. 50 в Desloge, Mo., від. 67 в Butler, Pa., від. 137 в Lackawanna, N. Y. і від. 290 в Clarksburg, W. Va. зістали з днем 4-го лютого 1913 р. розвязані задля недостаточного числа членів згідно з § 141. статута Р. Н. Союза в Америці. Гол. Уряд Р. Н. Союза вислав кождому членови дотичних відділів переступні листи на адресу місцевих секретарів висше згаданих відділів. Тож обовязком кождого члена дотичних відділів зголосити ся сего місяця о принятє до котрого небудь правно істнуючого відділу Р. Н. Союза в Америці. Члени, котрі сего не зроблять, значить не зголосять ся в місяцю лютім 1913 р. до жадного відділу Р. Н. Союза, будуть виключені з членьства Р. Н. Союза в місяцю марті 1913 р.

Дано в McAdoo, Pa. дня 4-го лютого 1913.

Д. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союза.
М. Угорчак,
гол. рекорд. секр. Р. Н. Союза.

СПРОСТОВАНЄ.

В рекордовім справозданю Р. Н. С. за місяць сїчень 1913 р., оголошенім на сторонї 8-мій і 11-тій сего (6) числа, закрала ся через недогляд ошибка, котру на сїм місци справляю. Між членами приступившими з переступними листами опущено члена **Григорія Чичулу**, котрий взяв переступний лист з від. 225. і приступив до від. 14, чого також в рубрицї „Члени взявші переступні листи" через помилку не втягнено.

М. Угорчак, гол. рекодр. секр. Р. Н. С.

ДОПИСИ.

З Hudson, N. Y.

Про такі випадки, о якім хочу тут написати, пише ся і говорить ся много, та, здає ся, чи зовсім не без хісна!... Та хочби і так було, все таки треба кликати — може почують всї і зроблять, що до них належить. Тож оповім сей случай-випадок.

Історія коротка: Дня 26. м. м. пішов до роботи в тутешній цементовій „шапі" „Атлас" між иншими і М. К. Імени не подаю зі зрозумілої причини, скажу тільки що був се молодець літ 27 і походив з Розсохавця, повіт Скалат. Не першина йому була та робота, бо він в Америці був звиш 6 років. Тай не сподївав ся певно небіщик, що се буде послідний його хід до роботи, що винесуть його відтам вже зимним, страшно порозириваним труном! Однак так стало ся! При праці постигло його нещастє! Попав він між колеса машинерії, а тії зробили свою роботу!... Порвало тіло небіщика на куснї — на місци убило! І так прибула нова жертва гараздів американських! А в тім цілім нещастю було єще і то зле, *що померший не належав до нїякої асекурації, не був обезпечений на житє!*

Коротка се історія, але яка страшна і поражаюча! Кілько криє ся в нїй болю, розпуки і сліз — се знають хиба ті, що їх се нещастє найбільше дотикає, то є родина помершого! Та се не перший випадок, не перша жертва, а на жаль і не послїдна! Ненаситний молох „американських шап" пожирає подібним способом майже що дня много жертв і буде пожирати! І на се нема нїякого ліку, бо де дрова рубають — о тріски не трудно! Де праця серед таких важких обставин, там о такі випадки не тяжко!

Колиж річ так має ся, що по тутешних „шапах" такі випадки то хліб насущний; що робітник кождої хвилї є в небезпеці утрати житя — то щож треба нам на се радити? Перше: треба стеречи ся! Так, треба мати все отверті очи і уважати на кождий крок, на кождий рух! Все памятай, що нещастє як той смок з отвертою пащею, ненастанно за тобою ходить. Один крок незручно поставлений, одно відвернене уваги при праци — і пожре тебе то страховище! Найменша неувага може тебе позбавити дорогого житя!

Се одна асекурація: осторожність! а друге, то треба своє житє забезпечити, треба асекурувати ся! Доки ти здоров жиєш, то і працюєш; і сам маєш кавалок хліба і рідні подаш помічну руку! А як опадуть твої руки чи то задля хороби чи смерти — щож тогди стане ся? Житє, здоровлє — то скарб, якому нема цїни! Чомуж того скарбу не обезпечиш бодай на яких марних кількасот долярів?!

А прецінь то так легко!

Ми маємо в Америцї свої асекураційні товариства, а з тих найстарше і найпевнїйше: то Р. Н. Союз. Чомуж не вступає кождий в члени сего Союза? Чому не слухає кождий голосу тих розважнїйших людий, що то нераз хата від хати ідуть і кличуть і просять: „Вступайте, вступайте до своєї органїзації!" Чи-ж треба, щоби аж мертві із гробів повставали і живих органїзували? — А на таке воно нераз виходить!...

Сих кілька уваг пишу спонуканий тим нещасним случаєм смерти, якого і я був съвідком і кличу до всїх людий доброї гадки: Гуртуймо ся, дорогі Братя і Сестри, в своїх органїзаціях! Обезпечуймо ся від таких і подібних випадків і то чим скорше, бо кожда хвиля непевна. Ми в чужинї, а житє неоцїнимо дороге! Не здаваймо ся на поміч нї звідки і від нїкого, бо лише в нас самих, в нашій злуцї і єдности — наша поміч і сила!

О. І. Я.

З Millville, N. J.

Недалеко нашої кольонії Вест Мілвіл лежить велике повітове місто Бріджтон. Про сю місцевість хочу нинї дещо написати, позаяк з того міста єще нїколи не писало ся нїчого до „Свободи".

Довідавшись від знакомих, що в Бріджтонї знаходять ся і наші люди з Галичини, зібрала мене охота поїхати там та познакомити ся із тими людьми. І поїхав я одного вечера по роботі до Бріджтону і скоро допитав ся до наших людий.

По короткій розмові з кількома людьми довідав ся я, що в тім містї живе більше чим 150 наших Галичан. Отже запитав я їх, чи належать до якої запомоговї органїзації, або чи мають у себе яку читальню або що?

На всї питаня дістав я відповідь, що нїчо нема і люди нїгде не належать. Повернувши того самого вечера домів, став я про тих людий думати, а нарештї забажав їх конечно зорґанїзувати. До помочи попросив я собі свого товариша П. Процишина, щоби поїхав зі мною в цїли зорґанїзовання бріджтонців і заснувати в тій місцевости відділ до Р. Н. Союза.

Справа та не пішла так скоро в першім дни, бо помимо того, що в тім містї нема сальонів, то проте наші люди ходять добре почемеричені, бо Італійці продають скрито виключно нашим людям всякі напої, а через те тяжко прийти з людьми до ладу... Та ми познакомились з двома тамошними хлопцями, а витолкувавши їм, що то значить бути членом Р. Н. Союза, дістали́смо задоволяючу відповідь, що відділ в Бріджтонї дасть ся заснувати. І зайшли ми до дому п. Ковальчука, зачали скликувати людий та пояснити їм, що то за користь має кождий член, єсли належить до Р. Н. Союза.

По моїй бесїдї зголосило ся значне число осіб, котрі радо заложили братство св. Володимира Вел. і вибрали зараз ось такий місцевий уряд: Григорій Круль, предс.; Марія Ковальчук, кас.; Василь Колїсник, секр. По виповненю мною і тов. Процишином декларацій, зложили присутні приписану належитість, котру разом з деклараціями місцевий уряд відослав до канцелярії Р. Н. Союза.

Складаю на сім місци подяку п. Дмитрови Ковальови і п. Петрови Кшивому (Поляк неграмотний), котрі не жалували свого труду, але помимо всяких кпинь зі сторони злих людий не упали на дусї, а ходили по домах і скликували нарід на ті перші збори. Сей послїдний, про котрого тут згадую, то так щиро стараєсь о новозасноване братство в Бріджтонї, що вже і по відісланю декларацій зголосилось богато людий, котрі хотять вступити до Р. Н. Союза. Рівнож мушу і то додати, що тут женщини стали перше вписуватись чим мужчини, а до того змушували і своїх мужів, щоб описля не плакали на них їх дїти, що батько був для них байдужний.

Бріджтон гарне місто і має досить фабрик, та і більше тут заробляють ніж пр. в Філядельфії. Добре тут нашим людям жилоб ся, коби не „мамі"*)...

На закінчене кличу до тих „пізних Іванів", котрі не вписали ся єще до Р. Н. Союза: Не оставайте, Братя, байдужні, та не думайте, що що нині маєте, то і завтра буде! Подумайте, що то не в Галичинї, але в Америцї! А в Америцї які маємо гаразди, то вже кождому робітникови добре відомо. Тож відзиваюсь до Вас, бріджтонцї, що якеб небуло тут наше положене під теперішну хвилю, ми мусимо дбати і памятати за себе і на будуче. А якже ми подбаємо про ту нашу будучність? Чи як возьмемо пейду і занесем до Італійця, то він нам віддасть, як буде потреба? О, то нї! Бо єсли пропєш, то не верне! Але замість дати за пиво та горівку, возьміть всї як один і дайте що місяця до Р. Н. Союза, а в такім разї будете съміло лягати і вставати, бо будете обезпечені там, де близько 20-тисячна маса людий прилажежить. І ще раз кличу: Впишіте ся всї бріджтонцї в члени Р. Н. Союза, а Ваше братство скоро зросте і буде стояти на рівнї з другими.

Василь Морозович.

*) Так називають тут тих Італійців, що продають потайки горячі напитки.

В СПРАВІ НАШОЇ БІБЛІОҐРАФІЇ.

Наукове Товариство ім. Шевченка приступило до нової дуже важної роботи, а саме — до провадженя біжучої української бібліоґрафії. В сїй цїли завязано при Науковім Товаристві спеціяльну бібліоґрафічну комісію і спеціяльне бібліоґрафічне бюро, котрі мають вести згадану бібліоґрафію.

Нема чого розводити ся про вагу і значінє нового наукового підприємства нашого Товариства. Але власне велика вага і значінє його накладають на нашу суспільність обовязок в міру сил своїх причинити ся до як найкращого, як найповнїйшого виповненя бібліоґрафічною комісією і бюром тих тяжких завдань, які перед ними стоять. Адже така справа як укладанє бібліоґрафії потрібує чимало накладу праці, чимало клопоту, а головно доброї бібліотеки.

На жаль, як нї дбає Наукове Товариство про свою бібліотеку, то все-ж через невеликі свої засоби воно частогусто не може скуповувати все, що появляєть ся в нашій мові. Се — раз. А друге — українська лїтературна продукція не тільки в наших часах сильно зросла, а й дуже розкидана. Справдї, де тільки не виходять українські часописї й книжки — скрізь, де доля не закинула наш нарід, — не тільки у нас в Австрії, не тільки в европейській Росії, а й у далекім Сибіру і за великим океаном — в Америцї! Вже одна така розлеглість території нашої видавничої продукції сильно утрудняє стеженє і збиранє всїх українських видань. Без помочи самої суспільности Науковому Товариству годї обійти ся навіть тут, в краю, де є хоч унів. бібліотека, куди мають обовязково висилати ся всї краєві видання. Бо навіть у нас, годї знайти в згаданій бібліотецї всї друки, особливо ті, що появляють ся десь на провінції. Що більше! Про богато друків можна навіть не знати без помочи приватних людий (маємо на увазї ріжні дрібні друки, звіти, відозви, афіші, цїнники, летючі видання й ин.). Що-ж уже говорити про все те, що появлять ся десь в Америцї, ба навіть в глухих провінціональних кутках російської України.

Тимчасом бібліоґрафічна комісія поставила собі за мету від р. 1911 постійно вести, рік за роком, докладний спис усього, що виходить в нашій мові, де-б і ким би воно не було видано. На жаль нїде у нас нема своєї власної бібліотеки, куди-б з урядового примусу стягали ся наші друки; тому повинні ми про се подбати самі. **Отже всї наші видавництва на цїлім просторі нашої землї і взагалї скрізь, де гомонить наше слово і виходить наша книжка, повинні памятати про потреби нашої науки і з морального обовязку посилати по одному хоча-б примірнику кождого, найменшого навіть видання до бібліотеки Наукового Тов. ім. Шевченка.**

Звертаємо ся до видавців, авторів, редакцій, народних інституцій і орґанїзацій, друкарень і приватних людий відгукнути ся на сей наш заклик! Нехай не буде від тепер нї одної книжки, нї одної брошури, ґазети, нї одного найменшого друку в нашій мові, до концертової чи театральної оповістки включно, які-б не були прислані до Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка!

Бібліоґрафія наша реєструвати-ме все, що виходить в нашій мові, незалежно від змісту видання, від національних, політичних, суспільних переконань авторів чи видавців, незалежно від правописи, якою се видане друковане (кирилицею, гражданкою [фонетикою чи етимолоґією] латинкою). Тому бібліоґрафічна комісія має право сподївати ся, що всї, кому дорогі інтереси науки взагалї, а науки нашого народу з окрема, не відмовлять їй своєї помочи.

Просимо всїх і кождого з окрема не вязати ся нїякими поглядами, партійними чи якими иньшими, і присилати до нашої бібліотеки всякі видання, всякі друки в нашій мові, ким би і де би вони не були видані.

Вкінци мусимо зазначити для усунення можливих непорозумінь, що для нас вартні рівнож і всякі чужомовні друки (напр. часописї), коли тільки є в них хоч рядок в нашій мові, хочби то була якась оповістка.

Бібліоґрафічні Комісія і Бюро Наукового Товариства ім. Шевченка.

(Адреса: Бібліотека Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, ул. Супінського 21).

говорили — він має помішаний розум! Нещасний! Але строго наказали менї, щоб не давати по собі пізнати, що пізнаю в нім якусь зміну. Треба менї се памятати".

— Цікаво, як від кількох днів моя память слаба! — сказав Томко. — Не зважай на се, менї вже лїпше. Часом вистане для мене одна вказівка, щоб пригадати собі знов імена і обставини, що на них я забув, (особливо осіб, що про них нїколи не чув). Скажи, чого хочеш?

— Се річ дуже малої ваги, милостивий королю, що про неї бажаю говорити; та, як зволиш, то відважу ся. Тому кілька днів було три ошибки в грецькій задачі, що королївська величність написали, чи пригадуєш се собі?

— Гм, може бути. (Трудно менї так рішучо говорити неправду і — коли-б був написав грецьку задачу, то було-б у ній не три, але трийцять ошибок). Так, говори далї.

— Учитель гнївав ся, що се було дуже неуважно й недбало зроблено і говорив, що за се мене вибе.

— Тебе вибе за се, що я поробив ошибки? — закликав Томко так здивований, що забув про вельку обережність.

— Ваша Королївська Величність забувають,

потребувати-меш хлопця до битя. О, не відганяй мене!

Його сум зворушив Томка глубоко. З королївською гідністю закликав:

— Успокій ся, бідний хлопче, твій уряд лишить ся тобі і перейде на твоїх потомків.

Витягнув свій меч, діткнув плазом плечий хлопчини і сказав:

— Устань, Гомпрей Марло; від тепер будеш найвисшим заступником у відбираню буків за князїв королївського дому. А уряд твій буде наслїдний. Розжени твій смуток! Я знов заберу ся до книжок і так лихо буду учити ся, що в троє збільшать тобі твою пенсію, бо часто будеш мусїв „урядувати".

— Сердечно складаю подяку, достойний королю, твоя великодушність переходить всї мої найсьмілїйші мрії, цїлий мій рід буде щасливий.

Томко мав тілько второпности, що спостеріг, що хлопчина може бути для нього хосенним. Заохотив Гомпрея, щоби далї розказував про себе, а тому не треба було говорити два рази. Тим більше, що здавало ся йому, що причиняєть ся до уздоровленя короля і тим дуже радував ся. Томко слухав його радо і здавало ся, пригадував собі сї численнї обставини і случаї, разом пережиті

то в салї науки, то в кімнатах князя, про які Гомпрей розказував без кінця. По цїлогодиннім розґоворі Томко набрав багато відомостий для нього вельми цінних, про двірські звичаї і особи. Рішив отже частїйше черпати із сього жерела і приказав, щоб Гомпрей мав все до нього вільний вступ, як тільки монарх не мати-ме важнїйших справ. Коли „хлопець до битя" відійшов, явив ся лорд Гертфолд, щоб знов мучити Томка.

Лорд висказав переляк членів тайної ради, щоб не ширили ся серед суспільности надто пересаднї вісти про стан здоровля короля і не діставали ся відси за границю. Тому найлїпше буде, як король за кілька день зачне публично обідати. Здоровий вигляд короля, його руки, повні відваги й сили, його поведенє королївське придусять певно подібні поголоски, — як вони в самій річи істнують.

Обережно, як коли-б лиш помагав його памяти, познакомив його ґраф із всїми церемонїями в таких случаях. З дуже милим для себе здивованєм запримітив, що Томко зовсїм не потребує сеї помочи, бо досить знає й памятає. А були се відомости з розмови з Гомпреєм. Томко мовчав очивидно про жерело своїх відомостий.

Ґрафи, видячи, що память короля поліпши-

своїх кайданів, та все таки вони йому не робили прикрости. Присутність і поклони могучих панів вже не бентежили його і не соромили, як передтим і з кождою годиною ставав свобіднїйшим.

Четвертого дня одна тільки річ будила в нім ляк: він мав обідати публично. Що правда, на порядку деннім було много важнїйших справ. Мав проводити радї державній і висказати свої наміри, дати прикази що-до полїтики, яку має провадити Анґлїя супроти инших держав. Лорд мав бути сього дня іменований лордом-протектором, та й иншї ще справи чекали на свою чергу. Все то легковажив собі Томко, а роздумував, кілько то цїкавих очий буде глядїти на нього при обідї, і які уваги робити-муть люди над його похибками, як їх допустить ся.

Був отже сього дня збентежений і прибитий. І не міг позбути ся сього настрою. Поволи минав ранок; кождий обовязок, що його сповняв, був для нього тягарем. Що-раз більше гнобило його се враженє, що він невільник.

Перед полуднем удав ся він з ґрафом Гертфолдом до великої салї послуханя і ждав там, аж вибе година, коли мав приняти кількох достойників і великих парів двора. Спер ся на вікно і тужливо поглядав поза решітку, що дїлить двір від

публичної дороги. Як радо був би туди пішов, бігав і брав участь у всїм, чим лиш інтересуєть ся суспільність. Нараз побачив, що велика товпа народу, зложена з мущин, женщин і дітвори, тиснула ся напрасно здовж гостинця. Цїкавий, як то звичайно бувають хлопцї в таких случаях, закликав:

— Хтїв-би я знати, що там дїєть ся!

— Ти король, — відказав Гертфолд, кланяючи ся. — Кажи менї поспитати.

— Добре... радо, — закликав Томко. — Часом таки гарно бути королем, хоч часто нудно, — подумав.

Ґраф післав слугу і казав йому дати припорученє офіцирови, що стояв на сторожі, щоб в імени короля здержав товпу і вивідав ся, з якої причини повстало збіговище. Сейчас частина королївської сторожи, убрана в лискучу сталь, вийшла з брами і заступила товпі дорогу. За кілька хвиль повідомили Томка, що публика провадить засуджених на смерть, мущину, женщину і дитину, що злочином заколотили спокій.

Ті безталаннї йшли на насильну смерть! Томко не міг знести тої думки, чувство милосердя перемогло у нім всї инші згляди. Не подумав про се, що образить маєстат закону, нї про се, що сї

— На приказ Вашої Королївської Величности, — сей чоловік строїв одного з королївських підданих.

Милосердє Томка для винного захитало ся. Однак спитав ще:

— Чи йому доказали сей вчинок?

— А певно, пане.

Томко відітхнув і сказав:

— Випровадьте його, він заслужив на смерть. Шкода його, бо се відважний чоловік... гм..: так менї здаєть ся, бо він на такого виглядає.

Чоловік заломив руки в розпуцї і благав короля короткими, уриваними словами:

— Мій пане й королю, як маєш милосердє для безталанних, змилосерди ся надї мною! Я невинний, — злочину не поповнив, нїхто менї його не докаже... Та я не хочу про се говорити. Як засуд має бути виконаний, благаю о одну ласку, бо страшна грозить менї смерть... Милосердя, мій королю й пане... Вислухай мою просьбу: кажи, щоб мене повісили!

Здивований поглянув на нього Томко. Він ждав иншої просьби:

— Господи Боже! Просиш, чоловіче, о цїкаву ласку!

— О, великий, ласкавий королю... мене засудили на повільне занурюванє в кипучу оливу.

— Се страшне! — Томко з переляку майже скочив з крісла, а опісля закликав:

— Нещасний чоловіче! Твою просьбу сповнить ся! Так страшно умирати я тобі не дам, хоч би ти і сто людий строїв.

Засуджений схилив ся майже до землї і з радостю дякував, а закінчив словами:

— Коли-б ти, королю, мав коли дізнати недолї — нехай Господь тебе від неї хоронить — то нехай Всемогучий згадає тодї сю ласку, що її ти менї учинив і, щоб тебе нагородив, як тільки Він може!

— Мілорде — сказав Томко, звертаючись до ґрафа Гертфолда, чи се можливе дійсно, щоб сього чоловіка засудили на таку страшну смерть?

— Так, ласкавий королю; — така кара призначена на тих, що троять в Німеччинї, такою смертю карають фальшивників гроший. Перевязують в половинї шнуром чоловіка і поволи спускають в кипучу оливу...

—Мілорде, прошу тебе, не говори; я сього не можу слухати! — закликав Томко, закриваючи руками очи, — Прошу вас, достойнї панове, щоб

я того дня зовсїм не був в Айлїнґтон і о милю відси, в иншім місци ратував я саме людське житє, а мене тут обжаловують, що я допустив ся морду. Був я при сходах у Вепінґ, там хлопець упав до ріки...

— Досить! Шерифе, котрого дня і в котрій годинї поповнено злочин?

— На Новий Рік, о десятій перед полуднем, найвисший...

— Сейчас пустіть вязня на свободу; се приказує король! — закликав швидко Томко; а опісля сильно почервонів, бо подумав, що може сих слів не висказав з королївською повагою. А опісля додав поволи:

— Се мене дуже обурює, коли подумаю, що на основі недорічних, уроєних доказів, можна убивати людину...

Легкий шум подиву і почести почув ся в сали. Се урадувало зібраних, що Томко показав тілько бистроти ума і рішучости. Сам акт королївського уласкавленя обходив їх менше, їм не залежало зовсїм на однїй людинї.

— Але-ж король не є божевільний, дух його могучий і ясний. Як мудро ставляв питаня і швидко рішив справу. Він такий самий, як пер-

що все мене бють за те, як учитель невдоволений з Вашої відповіди або задачі.

— А, так... я й забув. Маєш мене учити по-за годинами лекції; коли я отже не умію, то учитель гадає, що ти не сповнив гаразд свойого обовязку...

— О, Милостивий Королю, що говориш? Я, найнизший з твоїх слуг, мав би тебе учити?

— За що-ж отже карають тебе? Розвяжи загадку! Чи я божевільний, чи ти? Говори скорше.

— Ласкавий королю! Се чей-же ясне й зрозуміле! Ніхто не сьміє сварити або бити посвяченої особи князя Валії; а як він завинив, то я відбираю кару — се пречінь справедливе й слушно; се моя служба і з неї жию.

Томко глядів із здивованєм на хлопця, опісля погадав:

— Се дивно, що не наймають кого, щоб за мене чесав ся і убирав ся! Коли-б так робили, то радо взяв би я на себе в заміну буки і за сю заміну подякував би Богу.

А голосно сказав:

— Чи вже одержав ти кару, що нею тобі загрожено?

— Ні, ласкавий королю. Нині доперва мають мене бити і може з тим задержують ся тому,

бо уважають се за невідповідне підчас теперішної жалоби. Не знаю, але відважив ся я прийти... тай пригадати за обіцянку.

— Що поговорю з учителем і охороню перед буками.

— А ласкавий король пригадує се собі?

— Як бачиш, моя память мені вертає. Будь спокійний, твої плечі не знати-муть буків... я вже о се постараю ся.

— Найсердечнїйше дякую! — закликав хлопець, зпинаючи коліно. Може я й так відважив ся за богато, однак...

Гомпрей замовк, але Томко заохотив його, щоб сьміло говорив дальше, і запевнив, що тепер є так розположений, що радо все для нього зробить.

— Позволь мені отже, ласкавий королю, висказати се, що мені лежить на серцю. Ти вже не князь Валії, але король і твоїй волі ніхто не посьміє супротивити ся. Від тепер певно не будеш томити ся нудною наукою, кинеш книжки в огонь і приятнїйше будеш переводити час. Тоді я пропащий тай мої сироти-сестри.

— Пропащий? Чому-ж, прошу тебе?

— Мої плечі дають мені хліб, ласкавий королю. Як плечі не будуть биті, то умру з голоду. Як занехаєш наук, то я вже зайвий, бо тоді не

ла ся, старали ся випробувати її всілякими, ніби случайними питанями. Деякі відповіди випали добре, бо дотичили вони сього, що він чув від Гомпрея. Урадуваний лорд сказав весело:

— Коли-б Ваша Королївська Величність трохи лиш напружили увагу, то я певний, що вияснила-б ся справа зникненя великої державної печатки. Вчера се було важне, нині трохи байдужне. Чи не може собі ласкавий король пригадати, що стало ся з тою печаткою?

На се питане не був Томко приготований. Не мав він понятя о сїй печатці. Хвильку подумав і спитав:

Як виглядала та печатка, мілорде?

Гертфолд зірвав ся здивований, опісля сказав сам до себе: „Знов опустив його розум; помилив ся я, що хотів, щоб він глубше застановив ся.

Зручно звернув мову на инший предмет, щоб звільнити гадку Томка від „нещасної печатки". І се удало ся йому цілковито.

XV.

Томко царствує.

На другий день приймав Томко торжественно послів заграничних держав. Кождого окружала стрійна дружина. Зразу пишні строї голубили око і будили все живу його уяву; та коли се тревало надто довго, зачали мучити промови і на місце приятности наступила нудьга. Томко говорив механїчно слова, що їх піддавав йому Гертфолд і хоч намагав ся сповнити як слїд свою задачу, то була вона для нього так новою, так чув свою нечтожність, що ледви її довершив. Виглядав, мов король, та не чув ся королем і щиро урадував ся, коли переслухане покінчило ся.

Більшу часть часу мусів „марнувати", як говорив сам до себе, на сповнене обовязків королївського уряду. Навіть години, посьвячені на розривки і забави були для нього тягарем, бо і тоді вязали його на кождім кроці приписи двірського церемонїялу. Найприятнїйші хвилї переводив із своїм „хлопцем до битя", бо говорив з ним свобідно і довідав ся про де-що для себе хосенного.

Третого дня Томкови було вже свобіднїйше. Ставав він певним себе, і привикав поволи до нових обставин і окруженя. Чув ще гнет золотих

виновники може другим що злого зробили; він думав про шибеницю і про се, що чекає засуджених. Забув, що він є лиш тїнию короля, а не правдивим королем, і не застановляючи ся, що робить, закликав приказуючого:

— Приведіть сюди засуджених!

По тих словах кров бухнула йому до голови, вже хтів оправдувати ся, та замовк, коли побачив, що анї граф, анї слуга не здивували ся, здавало ся, його приказом. Слуга уклонив ся глубоко, вийшов сейчас, зміряючи до дверий, щоб сповнити приказ. Томко чув з гордостю привілеї своєї гідности і подумав: „Аж тепер бачу точно, як се представляв я собі, читаючи книжки о. Андрія, — як то хорошо бути королем, що його кождий мусить слухати.

Отворили двері, другий слуга сказав імена, гідність і титул достойників, що мали нині бути переслухані; увійшли достойники, заповняючи салю до половини. Томко майже не зважав на них, бо його гадка звертала ся до тих засуджених. Байдужно опирав ся о поруче престола і поглядав на двері. Ніхто не сьмів приступати близше і накидати ся йому і ті, що прийшли, говорили між собою тихо.

Небавом почув ся рівномірний крок військо-

вої сторожи, що провадила засуджених перед короля. Начальник приклякнув перед Томком на одно коліно, опісля устав і усунув ся на бік. Засуджені упали на лице, а сторожа станула за королївським престолом. Уважно придивляв ся Томко сказаним, черти і одїнє мущини були йому знані. „Здаєть ся, — подумав собі, — що десь бачив я сього чоловіка, та де і коли — не знаю.

Нараз засуджений підніс на нього очи, і сейчас спустив до землї, бо ударив на нього блеск царської величи. Однак Томко одним поглядом глянув на його лице і пригадав собі:

— Так, я його вже бачив, се той чужинець, що одного мрачного і бурливого дня Нового Року виратував з Тамізи Джільса Віта. Се був благородний вчинок... Шкода, що сей чоловік поповнив опісля злочин, що веде його до загибели. День і годину пригадую собі точно, бо того самого дня, о одинайцятій годині, негідна баба так мене збила, що всї буки, що їх я коли-будь дістав, були в порівнаню із сею бійкою немов пестощами.

Томко казав на хвилю випровадити женщину з дитиною, а опісля спитав шерифа (начальника сторожи):

— За що його обжаловують?

Урядник приклякнув знов і відказав:

сейчас знести, скасувати сей закон. Щоб вже нїколи так не мучити жадного нещасливця.

З вдоволенєм глянув на него Гертфорд, він був благородним мужем і мав людське серце, що було рідкістю у тодїшних панів. Він сказав:

— Ласкавий королю! Ти сказав на смерть сей закон своїми благородними словами. Історія говорити-ме про се потомкам, на славу високого твойого дому.

Шериф хотів випровадити засудженого, але Томко дав знак, щоб він ще лишив ся.

— Мій приятелю! — сказав до шерифа, — бажаю точнїйше розглянути сю справу. Засуджений говорить, що вини йому не довели, тож скажи все, що дотичить сеї справи.

— На приказ Вашої Королївської Високости: Процес судовий виказав, що сей чоловік увійшов в Айлінгтон до дому, де лежав хорий. Трьох свідків говорить, що було се о десятій годині перед полуднем, а двох инших, що трохи пізнїйше. Хорий спав і був сам, а чоловік сей опісля покинув дім і пішов дальше. Кілька годин опісля умер хорий серед страшних корчів і конвульсій.

— Чи хто бачив, як він давав хорому трутину, чи може її найшли де?

— Анї одно, анї друге, ласкавий пане.

— Відки-ж знають, що хорому трутину хтось дав?

— Лікарі сказали, що такі обяви показують ся тільки при отроєню.

Се було дуже важне свідоцтво, а ще в тих часах, то-ж зрозумів се Томко і сказав:

— Лікарі розуміють добре, тому мають слушність. Лихо отже із справою того чоловіка.

— То ще не все, ласкавий пане, — тепер скажу найгірше. Говорять свідки, що одна чарівниця, котра опісля покинула се місце, давно вже предсказала, що сей чоловік згине від отруї. Та женщина говорила, що якийсь чужинець з темним волосєм, убого убраний, принесе йому трутину. Сей опис годить ся з виглядом отсього чоловіка. І се прошу роздумати, що злочин був вперед предсказаний.

В тім часі заболонів послідний доказ значив много. Томко чув, що не може йому помочи. Єсли треба вірити таким доказам, то засуджений був очевидно винний. Однак шукав ще ратунку для нього і сказав:

— Як маєш ще що до говореня, то кажи.

— Се менї не поможе, ласкавий монарху, хоч буду говорити. Я невинний, але як се докажу? Коби я мав говорити, то вони посьвідчили, що

КАЛЄНДАР.

ЛЮТИЙ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
6	Четвер	Ксенії
7	Пятн.	Григорія Богосл.
8	Субота	Ксенофонта
9	Неділя	32. по С. Івана З.
10	Понед.	Єфрема пр.
11	Вівтор.	Ігнатия
12	Середа	Тр. Сьвят.

НОВИНКИ.

Викидають Русинів зі Львова. Поляки дуже побивають ся за тим, щоби Львів мав характер польського міста, і боять ся всього, що вказує на те, що Львів є також місто руське. В послїдних часах Поляки настрашили ся каменичних сторожів і всякої служби, що прибуває до Львова з руських сіл. У Львові будує ся що року 300—400 камениць, їх сторожами стають переважно Русини, бо Поляків до такої служби нема. Тимчасом 300 нових камениць стягає що року до Львова 300 Русинів, котрі женять ся або мають вже родини. Коли взяти, що кожда така родина складає ся з пятьох осіб, то по причині тих сторожів повертає приріст 1.500 Русинів у Львові. Крім того кожда нова посада кухарки, покоївки, льокая, фірмана мусить бути вся обсаджена Русинами, бо Поляків на ті посади нема. В той спосіб приплив Русинів до Львова показує ся ще більший. Щоби тому зарадити, Поляки хотять заложити при львівськім маґістраті бюро посередництва, котре має заняти ся спровадженєм до Львова польської служби з Мазурів. Коли повстане таке бюро, тоді на місце кілька тисяч Русинів прибуде що року кілька тисяч Поляків і Львів не буде вже так русчити ся. Дуже сумніваємо ся, чи штука Полякам вдасть ся.

Кацапські розбої! На третий день Різдва Христового дня 9. м. м. став ся сумний факт. Ґімназіяльна молодіж з Руданець і Кукизова в товаристві одного академика вибрала ся з пушкою „Рідної Школи" колядувати по селї Руданцях, у львівськім повіті. В деяких хатах приймали сю новину дуже радо. Та коли колядники вийшли з одної хати, тоді на безборонних хлопців кинули ся кацапські парібки з колами та орчиками і зачали їх бити. Колядники почали втїкати, а намовлені громили кидали колами, викрикуючи: бий, ріж Українців, бо то Поляки, та лаючи словами, які годі повторити. **Серед того хуліґанського нападу двох учеників покалічено.** До пізної ночи уганяли кацапи з колами по селї, визиваючи Українців. Ученики з сусїдного села Кукизова мусїли ночувати в другім селї. Поворот їх до дому серед такої заїлости був неможливий, бо кацапи нападали на ті хати, де ученики ночували.

Москвичі між собою. Відгомін борби о наживу між галицькими русофілами покінчив ся недавно в львівськім суді тим, що редактор „Прикарпатской Руси" С. Лабйонский перепросив радн. Лісковацкого за „істінно-русскіи" епітети, якими почастувала „Прикарпатская" радн. Лісковацкого і о. Давидяка з нагоди потвердженя віденським касаційним трибуналом присуду львівського суду в сумнозвісній афері Дудикевич-Давидяк. „Твердорусскіи" стовпи списали свої жалоби і перепросини в польській мові. Вірні наслїдники Наумовича.

Есперанто між Українцями почало в послїдних місяцях сильно поширювати ся у Львові, Стрию, Новім Селї к. Підвол., Коломиї, Чернівцях, Кіцмани і т. д.. позасновували ся товариства для ширеня сего модерного інтернаціонального язика. Найбільший рух проявляє коломийське товариство українських есперантистів „Progresso". Дня 1. січня 1913. р. відбули ся загальні збори сего товариства, на котрих вибрано отсей виділ: голова Павло Божемський, містоголова Петро Білоскурський, секретар Орест Кузьма, касієр Константин Чорнин, бібліотекар Андрій Мацюх, господиня Зоня Глинська, контрольор Федір Боднар. Заходом сего товариства виходить перша українсько-есперантська часопись „Ukraina Stelo" (Зоря України); річна предплата 3 К Адміністрація: М. Недїльський, Коломия, укр. ґімназія. Цїлию часописи є познакомлювати заграницю про справи українські та українську літературу і культуру.

Адвокати в східній Галичині. В 1912 р. принято в члени адвокатської палати в східній Галичині 71 нових адвокатів, з них 47 жидів, 15 Поляків і 9 Русинів (між ними є кількох русофілів), а іменно: Стеф. Грабара в Коломиї, Дмитра Левицького в Раві руській, Евгена Давидяка у Львові, Карла Шипайла в Коломиї і Йоахіма Лисяка в Коломиї, Івана Семанюка в Снятині, Михайла Конистянського в Галичі, Михайла Конюшецького в Косові і Івана Черлюнчакевича в Скалаті. Двом адвокатам жидам, іменно др. Як. Шретерови і др. Ґ. Совільському замкнено адвокатські канцелярії, а одного також жида, др. Лїлієна, зовсім вичеркнено з адвокатської лїсти. В 1912 р. померло 7 адвокатів, а з сего два Русини: др. Т. Соловій і др. Д. Савчак.

Наслїдки війни в Галичині. Онодї виголосив у Відни відчит директор др. Найрат, який розслїджував галицькі відносини з рамени межинародної фундації Карнеґія, що має на цїли висьвітлюванє суспільних і господарських наслїдків війни. Др. Найрат відбув подорож по Сербії і Болгарії, також і по Галичині, а свої враженя подав в онодїшнім, вельми займаючім відчитї. Прелєґент ствердив, що війна поробила в Сербії і Болгарії о много меньші шкоди, чим страх перед війною в Галичині. Подавши психольоґічне тло переляку в Галичині, заявив, що мимо величезних трудностий, які настали в Галичині і великого числа банкроцтв, число се не дорівнало сему, яке було перед 15 або 20 лїтами звичайним. Промисл і торговля держали ся мимо величезних перепкод добре, а тепер дає ся вже відчувати деяка полекша відносин, бо банки старають ся під напором опінії і міністерства скарбу поліпшити відносини. В деяких галузях промислу, як пр. в будівлянім промислї ще довший час будуть давати відчувати ся трудности, загалом однак господарське пересиленє в Галичині перейшло вже критичну точку. Катастрофа була би неминучою, коли би такий стан потревав ще кілька місяців.

Переселенє з Австрії. Статистика переселеня в Европі виказує, що найбільше переселенців виїхало з Австрії. Із всїх країв монархії переселило ся загалом 178.862 осіб, з Росії 162.395, з Німеччини 27.788, із Швайцарії 3.505 осіб. Статистика з минулих лїт виказує, що найбільше переселенців було доси з Росії.

Жиди украли вихрестку. Народний учитель у Вістові біля Калуша, п. М. Таранько, оженив ся в падолисті 1912 року з донькою богатого Арона Бартфельда в Завою, де пізнав ся з нею, коли був там учителем. Дївчина, покинувши батьківську хату, приняла хрест після гр. кат. обряду і Таранько взяв з судженою шлюб у львівській катедральній церкві сьв. Юра. Жиди хасиди напастували безнастанно п. Таранька вже перед шлюбом і не давали спокою нї в день нї в ночи, так що був змушений оборняти ся навіть револьвером. Розуміє ся, що і його суджена до вихрещеня а опісля перед шлюбом мусїла скривати ся перед жидівськими загорільцями. Здавало ся, що по шлюбі настане вже спокій та видно, що жидівська загорілість нині майже така сама як в давних віках. Ось дня 27-ого грудня, коли Таранько мусїв виїхати до Калуша на судовий термін, скористали з того Жиди, заїхали в село, зловили його жінку і заткали рот, завинули цїлу в коци, всадили на віз і небавком щезли з села. Всякі пошукуваня мужа і жандармерії були досить довго без успіху. Аж по кількох днях відкрили її в Богородчанах в домі якогось Штрайфлєра, звідки муж відвіз її до дому. Тепер вона, побита і покалїчена Жидами, лежить хора. За уведенє п. Таранькової арештовано чотирох Жидів.

Сила темноти. В Росії, в селї Белоє в крестецькім повіті, згинули без слїду два малі хлопці. По кількох днях найдено їх тїла в лїсї; з обох були вирізані части, які містять в собі товщ. Убито їх, щоби з їх товщу поробити сьвічки, які після злодійського забобону мають мати власність „невидимої сили" В тїй справі почато вже слїдство.

Касарня в театрі. В Київі, видно, є так богато війська, що вже нема де його примістити, тому закватировують салдатів до театрів. Роту салдатів приміщено в „Народнім домі", де грає укр. театр Садовського. Салдати розмістили ся в буфетї і в салї, в якій актори відбували проби представлень. Через те одинокий вхід до театру є тепер поза кулїси. Дир. Садовський вніс проте жалобу до голови міста і просить, щоби взято салдатів з театру, бо не годить ся лучити просьвітної інституції з касарнею.

Нерозумний заклад. В Добс Фери, Н. Й. заложив ся Іван Клемп, що випє нараз пів кварти віски. Дійсно випив, але сейчас показали ся сумні наслїдки нещасливого закладу. Клемп почав оказувати обяви отрутя. Товариші забрали його домів, де він до кількох хвиль закінчив житє. Закликаний лїкар ствердив смерть в наслїдок переналеня кишок. Умерший полишив жену і пятеро дїтий. Сей один з многих подібних випадків показує, як нерозумною річню є закладати ся і які сумні наслїдки приносить віска-алькоголь для чоловіка. — о

Воєнні варварства. „Coriere d' Italia" приносить в однім з останних чисел опис страшних варварств, яких мали допускати ся підчас війни жовніри балканських держав: в Ґребіна поубивали грецькі жовніри всїх мешканців, навіть старців і недужих: дїти, які лишили ся при житю, померли з голоду. Варварств допускали ся головно румунські Куцоволохи, які кидали псам тїла убитих. Подібні сцени розіграли ся і в Дедеаґач. Болгарські жовніри кидали бомби до мінаретів, де схоронили ся були сотки мешканців. Населенє витято в пень, місточко знищено і спалено. Граблено навіть склади німецького містоконзуляту. В англїйськім парляментї вніс один з послів запит до державного секретаря, сер Ґрея, чи він одержав звіт про поведенє військ балканських держав з турецьким населенєм в Альбанії і Македонії, а також і турецьких військ з христіянами на півострові Ґаліполї і в Тракії. Сер Ґрей відповів, що дотеперішні звіти в тїй справі не дають причини до урядового виступленя.

Американська мілїонерна королевою Угорщини. Будапештенські часописи подають, що ґрафиня Сехені, дочка мілїонера Вендербільта з Ню Йорку, має за якийсь час стати королевою Угорщини. В Парижи зібрало ся споре число мадярських патріотів, котрі з'орґанізували ся, щоби, скоро зі смертю Франц Йосифа розпаде ся Австро-Угорщина, посадити на угорський трон ґрафа Сехені. Ґр. Сехені є можливий наслїдник трону, позаяк його дїд був проводиром революції 1848 р. Революцію при помочи Росії придушено, а його укарали смертю. Память його Мадяри обходять з великою честию. Єсли Угорщина буде потребувати коли королевої, то на певно буде нею Американка, бувша королева Ню Йорку Gladys Vanderbilt. — о

Страшний чин китайських властий. З Шанґаю доносять про ось який дикий злочин китайських властий на 40 хорих на проказу жителях: Недалеко Шанґаю проживали в лїсї прокажені, утворивши там свого рода кольонію. До їх осель мало коли наближали ся здорові люди, тож бідні хорі жили здалека від сьвіта, здавши ся зовсїм на ласку судьби. Католицькі місіонарі заходили ся довший час у китайських властий, щоби їм позволено нести поміч нещасливим хорим. Вкінци власти згодили ся на се, але лише про око, бо одного дня приказано викопати за містом велику яму, яку виложено на днї деревом і полито нафтою. Коли покінчено ті приготованя, вислано до лїса віддїл вояків, а ті окруживши 40 прокажених, загнали всїх до сеї ями, після чого підпалено дерево, так що всї нещасливі згинули в страшних муках. Сїй дикій екзекуції приглядали ся товпи людности.

Нове чудо в Франції. Франція правдоподібно буде мати другий Люрд. Люрд є славний на цїлий сьвіт із своїх чудес. Минувшого столїтя показала ся одній бідній дївчині Матер Божа на скалї. З під тої скали витрисло жерело — і від того часу діють ся там безчисленні чудесні уздоровленя, котрі впровадили цїлий науковий сьвіт в великий подив. Сего місяця в містї Безієр пішла одна жена на цвинтар і зауважала статую матери Божої порослу мохом. Виняла хустину і очистила мармурове лице. Коли се скінчила, настала велика тишина. Матер Божа, так оповідає вона, положила свою руку на хустину і так промовила: „Від тепер вона є сьвята. Хорони її. Я благословлю її в нагороду за твій труд". Жена поспішила сейчас домів і положила хустину на свою спаралїжовану дочку, котра вже від довшого часу не могла рушити ся. Дочка сейчас встала і почала ходити. Вість о тім рознесла ся блискавицею широко і далеко, а маси народа збирають ся на цвинтар. — о

Єзуїт Біл (Buell) бувший президент католицького унїверситету в Джорджтавн оженив ся. Велику сензацію викликала в вашінґтонських католицьких кругах відомість, що о. Давид Гілгавс Біл, бувший президент унїверситету і визначний єзуїт, взяв тайно шлюб. Оголошенє о його шлюбі з панною Катериною Франсіс Поверс появило ся в Ню Гевен Ріджістер. Шлюб відбув ся місяць перед тим в Ню Йорку. — о

Дневникарі і вязниці в Росії. Начальник головного заряду вязниць в Росії видав недавно розпорядок, щоби редакторів дневників, які відсиджують кару в вязницях за т. зв. печатні проступки, одягати в звичайний вязничий одностріій.

Звичайне в Росії. З Київа доносять: Шефа полїтичної київської поліції Кулябка, котрий підчас замаху на Столипіна повнив службу безпеченьства, засуджено за спроневіренє 8.000 рублїв на 16 місяців кріпости без утрати прав.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor. 83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager. 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year. Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців $2.50
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати ґазету треба все́гда з гори.

Адреса: „SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J. Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий мони ордер. Мони ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", Редакция не відповідає.

Зносини Американських Українців з Галичиною.

Минуло з горою 30 літ від часу започаткованя нашої еміґрациї з Галичини до Америки. Історик, що схоче представити вірно сї часи першої еміґрациї, буде мати не мало труду позбирати всї дані матеріяли та відповідно їх використати. Йому прийде се тим тяжше, що навіть перші річники наших часописий та иньших публікацій запропастились; нема їх в жадній українській публичній біблїотецї, а коли декотрі з приватних людий ще і мають деякі матеріяли, то хто знає, чи з хвилею їх смерти не запропастять ся і сї одинокі памятники; хиба, що знайде ся случайно „хтось", що з'уміє і схоче ще заздалегідь сї памятники уратувати і передати до української публичної біблїотеки. Тому навіть історія не буде могла зареєструвати тих початкових проявів національного житя Американських Українців тимбільше, що нїхто з живучих ще найстарших еміґрантів, що моглиби написати богато з власних спостережень, не береть ся — о скільки нам відомо — за подібну працю.

Ми все надїємо ся, що обіцяна п. Юліяном Бачиньским, що свого часу з'їздив Америку, книжка про Американську Русь появить ся кождої хвилї — та і сього не можемо діждати ся . А тимчасом минають літа, витворюють ся нові відносини і може принайменше теперішні часи, зареєстровані в сучасних українських і неукраїнських часописях, знайдуть колись осьвітлене в будучій історії Американської Руси.

Та не о саму історію нам ходить; важнїйше може те, щоб здати собі ясно справу та критично оцїнити дотеперішні наші змагання та дотеперішну нашу працю на народнім поли. Під впливом поодиноких патріотів, головно сьвящеників, що прибували з Галичини, ми витворили деякі орґанїзації, вложено богато енерґії над пробами закладаня ріжнородних інституцій — і, коли хтось здалека приглядає ся житю Американських Українців, вичитуючи наші часописи — то йому здаєть ся, що в нас справдї є широко розвинене народне житє і, що принайменше ми вже знайшли цїль, до якої ми Американські Українці стремимо. Ми одначе мусимо признати ся, що мимо звісних наших змагань та численних жертв, ми самі собі ясно не здаємо справи: **який повинен бути зміст** нашого народного житя і які його конкретні **форми.**

Між нами є ріжниця гадок: одні думають, що ми маємо жити лише відгомоном житя Галицьких Українців, инші знова хочуть відрізати ся від Старого Краю, йдучи за доктріною Монро-а: Америка для Американців! Ми не беремо ся судити анї рішати, як властиво має виглядати наше народне житє в Америці — на се потрібно ширшої основної дискусії — одначе нам здаєть ся, що ми Українці, так тут, як і в Старім Краю повинні мати **одну спільну цїль,** і тому ми повинні не лише інтересуватись нашими братами в Старім Краю, але шукати також і порозуміня з ними що до спільної праці. Вправдї в нас в Америці инші відносини ніж в Галичині і тому тутки наше народне житє мусить силою тих обставин мати инші форми, одначе у спільних українських справах ми не можемо йти зовсїм самі; виміна гадок між Старим і Новим Краєм є необхідна і конечна. Коли би ми окружили себе китайським муром і проголосили, що Американські Українці жиють своїм житєм і з Галичиною нїчо не мають спільного — се рівнало би ся прискореню кінця істнованя нашого народу в Америці. Противно, звязь з Рідним краєм мусить бути чимраз тїснїйша!

І коли як коли, але саме в теперішних часах, коли на наш нарід звертають увагу чужі народи, коли через **видвигнене українського питаня** в Галичині до значіня **державного питаня** ми стаємо поважним чинником, коли близька можливість оружної розправи Австрії з Росією дає нам надію навіть на автономію України, — то і ми тут в Америці не сьміємо стояти осторонь від сих подій, — противно ми можемо і ми повинні хоч в части приложити руку до розвитку історичних подій.

І в сю важну пору ми маємо між собою делеґата галицьких Українських товариств, п. Семен Демидчук, котрий з припорученя наших братів в Галичині має пізнати житє Американських Українців та відтак здати в Галичині звіт зі своїх обсервацій. Сей побут Дорогого Гостя повинні ми використати до навязаня тревалих зносин з нашою Старою Вітчиною. Зрозуміли се добре Канадійські Українці: вони заздалегідь завязали центральний Комітет у Вінніпеґу, уложили шан. Делеґатови дорогу, допомогли йому до обїздки по великих просторах Канади тай матеріяльною помочию для Галицьких Українців — зложили около 10.000 долярів на „Рідну Школу" і на стипендії — засьвідчили, що вони хочуть порозуміти ся зі Старим Краєм. Тому і ми старші переселенції чим Канадійці — мусимо ширше заінтересуватись тими справами, про котрі говорить п. Демидчук на зборах. Жертви, котрі ми складаємо при сїй нагоді на „Рідну Школу" та на инші українські цїли в Галичині, повинні принайменше дорівнати сумі жертв Канадійців. Се є нїчим, в порівнаню з тою користию, яку нам може принести таке спільне порозуміне з Краєм для будучого нашого розвитку в Америці. Збори устроювані при нагоді побуту шан. Делеґата між нами будуть мати певно корисний наслїдок для нашої народної справи тут і там — одначе тими зборами треба нам як найширше заінтересуватись та заздалегідь приготовити усе як мож найкрасше. Бо не приїхав до нас чоловік від себе приватно, але приїхав як посол з краю і за такого ми повинні його уважати. Думаємо, що не полишимось по заді за Канадою. На збори скликувані з нагоди побуту п. Демидчука приходїмо всї.

Н. К.

Переговори зірвані! Війна неминуча.

В четвер, дня 30. січня о 7-ій год. вечером балканські делеґати вручили голові турецьких послів письмо, в котрім його повідомляють, що з сею годиною переривають переговори а за 4 дни т. є. з днем 3-го лютого розпочинають війну дальше провадити. Кілька годин опісля прислало до Льондону нове молодотурецке правительство свою відповідь на спільну ноту амбасадорів. В нїй годить ся Туреччина передати еґейські острови в руки шістьох великих держав, а часть Адріянополя на правім березї Маріци відступити Болгарії, але другу часть на лївім березї, де суть мошеї і гроби давних султанів, просить лишити при Туреччині.

Др Данев, дізнавшись о змінї сеї відповіди, заявив, що таке турецьке предложенє балканські держави були готові приняти на самім початку переговорів, єсли би Турки були предложили, але тепер вже нї. Турки нароком зволїкали, щоби балканські держави як найбільше ослабити. Вони думали собі, так говорив Др. Данев, що проволїкаючи з переговорами в безконечність, прийдуть для них лїпші часи і будуть могли виторгувати більше від знищених матеріяльно балканських держав. Бо справдї такий воєнний стан для малих балканських держав се руїна! Вижививити таку велику армію — пожирає денно мілїони! Отже і з тої причини балканські держави мусять тепер жадати більшого відшкодованя для себе. А не маючи надії мирною дорогою осягнути се, що їм належить ся по тільки побідах, зірвали переговори і з оружієм в руці будуть доходити свого права.

Тимчасом в Туреччині панує великий заколот. Сторонники старотурків бурять ся проти молодотурків по цїлім краю, а навіть між самим військом під Чатальджею прийшло до кровавих межиусобиць. О тім всїм знають дуже добре балканські держави і тому, як заявив др. Данев, тепер якраз надійшов відповідний час вигнати Турка з Европи. Вправдї амбасадори докладають всїх сил, щоби встримати Болгарію від нової війни, та вона їх не слухає. Вона видить добре, що великі держави тїшать ся з анархії в Туреччині і хотять скористати з нагоди і подїлити її поміж себе, під позором завести лад в краю.

Росія від самого початку тримає на граници турецькій яких 70.000 людий і має охоту загорнути Арменію. Вже навіть приходили до неї посли з Арменії і просили о поміч і опіку над ними. Чи були се правдиві посли, чи тільки Росією видумані, все одно. Се сьвідчить о намірі Росії загорнути сей край. Німецький конзуль застеріг ся в імени Німеччини, щоби нїхто не мішав ся до Анатолії, бо Німеччина має там свої житеві інтереси. Франція має охоту забрати сьв. землю — Палестину, а Анґлїя анектувати Єгипет. Італія загорнула деякі турецькі острови на еґейськім мори єще в часї триполїтанської війни і навіть не думає їх дати Греції. Одна Австрія, не маючи надії щонебудь осягнути, пре до мира. Сими днями австрійський цїсар вислав спеціяльний лист до царя, в котрім намовляє його, щоби він зі своєї сторони напер на Болгарію, щоби заключила мир з Туреччиною. Та відай буде се вже за пізно. Туреччина, як той великан на глиняних ногах, захитала ся в своїх основах і з великою скоростию хилить ся до свого упадку. Ратунку для неї нема від нїкого.

Турецьке правительство, скоро довідало ся, що балканські держави зірвали переговори і розпічнуть війну, запротестувало проти сего. Заявило, що Турки не розпічнуть перші війни, бо не хотять відповідати за наслїдки для цїлої Европи, але будуть чекати, коли Болгари вдарять на них. Під Чатальджею турецьке військо числить до 120.000 а Болгари і Серби мають 125.000 жовнїрів.

Болгари, як кажуть, вдарять наперед на Адріянополь і думають по кількох днях його здобути. А маючи до розпорядимости великі гармати, возьмуть штурмом останну оборонну лїнію під Чатальджею, що боронить приступу до Царгорода.

Балканські делеґати опустили вже Льондон і повернули до свого краю.

Послїдного тижня потерпіли Греки велику втрату. Турецький кружляк „Меджідіє", що то давнїйше передер ся підчас густої мраки через грецьку лїнію і навіть острілював один остров, появив ся нечайно на грецьких водах і затопив три грецькі кораблї.

Найновійші телеґрами доносять, що в понедїлок дня 3. с. м. точно о годинї 7-мій вечер, як було наперед заповіджено, розпочала ся війна на ново, по двох місяцях розєму. Гармати балканських союзників стали бомбардувати обложений Адріянополь, а крім того розпочали ся воєнні перестрілки під Чатальджею. Болгари заповіли, що теперішна борба не устане, аж доки Турків не проженеть ся з Европи.

о. Д. Хомяк.

ВІДОЗВА до членів Р. Н. Союза.

Дорогі Братя і Сестри!

Як Вам відомо, послїдна XII. Головна Конвенція Р. Н. Союза між иншими приняла ухвалу, щоби наша орґанїзація Р. Н. Союз постарала ся о Просьвіту для Руської Молодїжи тут в Америці, та щоб дала почин до загальної просьвіти американьским Русинам-Українцям. До переведеня і виповненя висше наведеної ухвали, Конвенція вибрало до сего осібну комісію, а то: пп. д-ра В. Й. Сїменовича, д-ра І. Копистянського, Д. Андрейка, А. Горбаля, Ю. Павчака, о. В. Балога і паню Е. Струтиньску. Наслїдком сего бувший „Фонд Народний" змінено на „Фонд Шкільний", на котрий кождий член Р. Н. С. платить тепер 3 центи в місяць. Референт статутової комісії о. М. Данилович, котрий реферував зміни і поправки до статутів Р. Н. С. на сїй Конвенції предложив Конвенції слїдуючу зміну до попередного істнуючого „Фонду Народного": § 116 змінити на „Фонд Шкільний", підняти на 3 центи місячно від члена, а при кінци додати слова: *через просьвіту і школи* в Америці. Сю поправку Конвенція приняла а сей § днесь звучить так:

§ 116 „Фонд Шкільний" повстає з щомісячної 3-центової вкладки від кождого члена, котрий має бути уміщений в такім банку, означенім через Голов. Екз. Комітет, який дає як найбільший процент. Сей фонд має бути уживаний Гол. Екз. Комітетом до піднесеня Русько-українського народа в Америці через просьвіту і школи в Америці. — Повисше наведений § говорить ясно, що „Фонд Шкільний" єсть призначений на просьвіту і школи для Русько-Українського народу в Америці, під директивою і розпорядженєм Гол. Екз. Комітету Р. Н. С., з чого виходить, що Гол. Екз. Комітет має відповідати за сей фонд перед членами Р. Н. С.

Коли по XII. Гол. Конвенції, Гол. Екз. Комітет скликав порядочне своє засїданє, щоб перебрати свої уряди, скликав також і членів Просьвітної Комісії, в цїли, щоб та Комісія зорґанїзувалась в одно тіло, вибрала між собою урядників, та щоб почала дїло порушене і ухвалене на XII. Гол. Конвенції. Комісія та зорґанїзувавшись в тіло, ухвалила собі між иншим слїдуючі ухвали.

А) Справи просьвітні.

1. „Просьвітна Комісія" (назву „Просьвітна Рада" закинено) остає при Р. Н. Союзі, але *яко тіло віддїльне і в своїй дїяльности независиме.*

2. Назва сего просьвітного комітету є: „Просьвітна Комісія Руського Народного Союза в Америці. По анґлійськи: „Commission of Education of the Little Russian National Union of America".

3. Цїли „Просьвітної Комісії" суть: Згуртувати коло себе цїлу Американьску Русь без ріжниці на її погляди, піднести її під зглядом просьвітним, патріотичним і економічним, та стати постійним

чинником культурної сполуки між Америкою а старим краєм.

Дальше обговорювано подрібно ціль і обсяг діяльности „Просьвітної Комісії" та ріжні средства, ведучі до осягненя намірених цілий, і по обширнійшій дискусії ухвалено ось таку початкову діяльність сеї Комісії:

4. а) Зорґанізувати русько-американське учительство і завести одностайну систему науки по тутешних руских школах; б) орґанізувати нові руські школи і помагати поодиноким громадам в закладаню тихже; в) орґанізувати читальні по руських громадах в Америці і подбати о їх постійний розвій; г) закладати і спомагати бібліотеки при всіх відділах Р. Н. Союза і инших українських товариствах в Америці.

5. а) Заложити при Р. Н. Союзі центральну бібліотеку, у якій находили-б ся всї наші видавництва з цілої Руси-України; б) заложити при Р. Н. Союзі центральний архів і музей для Американської Руси, де складало би ся всї документи і річи, відносячі ся до житя і бутя американських Русинів.

В тій цїли постановлено віднести ся з просьбою до всього українського народу в Америці, а особливо до всїх наших редакцій, громад, братств, товариств і ріжнородних кружків та видавництв, щоби вони надсилали „Просьвітної Комісії" усї потрібні річи і тим способом підперли її культурні змаганя.

6. Постарати ся о видане історії Американської Руси.

В тій справі ухвалено віднести ся з просьбою о поміч і пораду до Всч. оо. Дмитрова і Понятишина.

7. Виготовити відповідні теми на популярні відчити для читалень, та оголошувати конкурси на їх опрацьоване.

За приняті до друку праці платити ся буде такі ремунерації: а) за один відчит на лешку тему 2 дол., 3 дол. і 5 дол.; б) за один відчит на труднійшу тему 3 дол., 5 дол. і 7 долярів.

8. Розписати конкурс на написане оріґінальних, популярних штук театральних з житя американських Русинів, а також на опрацьоване популярних наукових книжочок, оріґінальних і перекладаних.

За сї річи платити ся буде так: а) за праці оріґінальні по 3 центи (15 сотиків) від стрічки звичайної шіснайцятки і висше, після оцінки вибраної в тій цїли осібної комісії; б) за праці перекладені по 1 центї (5 сот.) від стрічки і висше.

До комісії, що має оцінювати надсилані до друку праці, вибрано: Д-ра Сіменовича, д. Струтинську і о. В. Балога. Окрім того Др. Сіменович, як предсідатель „Просьвітної Комісії" має право покликати до сеї оцінкової комісії по одному членови з инших українсько-руських Товариств, т. є. трох членів позакомітетових.

9. Виготовити шкільні підручники для тутешних руських шкіл.

Сю справу поручено осібній комісії, в якої склад входять отсї члени: д. Струтинська, д. Андрейко, д. Гвоздик, д. Ґела і д. Стеткевич. Усї ті пять осіб суть з фаху учителями. Ся комісія має вже від тепер збирати і приготовляти потрібні на сю ціль матеріяли.

10. Приготовити матеріял до заложеня Товариства „Просьвіта" на американській землі і уложити відповідні статути.

Сю справу поручив Др. Сіменович о. Струтинському, руському парохови в Шікаґо, Ілл.

11. Видавати що місяця популярні книжочки для народа.

12. Видавати часопись для молодїжи.

13. Заложити книгарню під своїм зарядом.

14. Оголосити в русько-американських часописях конкурс на наукові стипендії для незасібних Русинів (Русинок), замешкалих в Америці, котрі мусять бути членами Р. Н. Союза і мають уміти читати і писати по руськи.

Стипендії уділяти ся будуть тілько таким петентам (петенткам), котрі схотять побирати висші науки на сьвітських факультетах.

На ту ціль, т. є. на „стипендійний фонд", передав Екзекутивний Комітет Р. Н. Союза касієрови „Просьвітної Комісії" першу рату в сумі 1.000 долярів.

Ухвалено п. Іванови Дзьомбі, укінченому студентови фільозофічного факультету у львівським університеті, зворотну запомогу в квоті 250 долярів, на політехнічні студії в „Columbia University" в Ню Йорку.

Б) Справи економічні.

15. Заложити в Ню Йорку руський національний базар старокраєвих виробів, а особливо виробів гуцульських, щоби тим способом розповсюднити по цілій Америці твори нашої питомої штуки і нашого промислу.

Сю справу поручив Др. Сіменович о. Підгорецькому, руському парохови в Ню Йорку.

16. Закладати по цілій Америці щадничо-позичкові банки, так звані (по англійськи) „Building and Loan Associations", на невеликі місячні уділи.

Окрім повисших, так сказати, основних пунктів „Просьвітної Комісії" ухвалено ще отсї справи:

а) Вислати до Львова на ювилейні обходи столітних уродин Т. Шевченка, що відбудуть ся в 1914 р., осібного делєгата, як відпоручника „Просьвітної Комісії" і цілої Американської Руси.

б Попросити всї украiнсько-руські часописи, прихильні нашій справі, щоби були ласкаві для вигоди публики тутешної і старокраєвої, по обох боках кордону, подавати постійно адреси предсїдателя і секретаря нашої Комісії.

в) Постановлено, що „Просьвітна Комісія" як тіло до сього відповідне і компетентне, має перенияти на себе всї ті старокраєві справи, з якими має до дїла, або інтересує ся ними наша суспільність в Америці.

„Просьвітна Комісія" уконституовала ся в сей спосіб: Др. В. Й. Сіменович, лїкар в Шікаґо, Ілл. — предсїдатель; Др. І. Копистянський, адвокат в Шамокін, Па. — заст. предсїдателя; А. Горбаль, руський купець в Дерби, Конн. — касієр; Е. Струтинська, жена руського душпастиря в Шікаґо, Ілл. — секретарка; Д. Андрейко, руський учитель в Ню Брітейн, Конн. — референт; о. В. Балог, руський душпастир в Вайтінґ, Інд. і Ю. Павчак, фабричний робітник в Бруклин, Н. Й. — контрольори. (Докладнїйші адреси всїх сїмох членів „Просьвітної Комісії" находять ся в кождім числї „Свободи" в урядовій части, на ст. 12-ій.

Природно, Комісія та хотячи виконати свою програму, мусить мати до сего відповідну суму гроший, для того власне Комісія ся ухвалила бути не зависимою від Гол. Екз. Ком. Р. Н. С. і зажадала від Екз. Комітету Р. Н. Союза, щоб збирані 3-центові вкладки на сю ціль, віддавано їм що місяця до їх розпорядимости. Головний Екзекутивний Комітет спершу ухвалив і виплатив „Просьвітній Комісії" $1000.00 на сю ціль. Пізнїйше „Просьвітна Комісія" а властиво її предсїдатель Др. В. Й. Сіменович, знов порушив сю квестію і зажадав від Головн. Екзекутивного Комітету ясної відповіди в двох менше більше головних напрямах а іменно: чи „Просьвітна Комісія" має бути і єсть незалежною в обсягу свого ділання від Головн. Екз. Комітету Р. Н. С. чи ні; а друге чи „Просьвітна Комісія" буде діставати і яку суму гроший від Р. Н. Союза що місяця до своєї власної розпорядимости, чи мусить за кождим разом удаватись в тих справах до Гол. Екзекут. Комітету Р. Н. Союза.

Позаяк в тій справі змінений § статута говорить інакше, а „Просьвітна Комісія" жадає інакше, длятого Гол Екзек. Комітет Р. Н. Созза находить ся між двома молотами: § 116 і жаданем Просьвітної Комісії, а позаяк Гол. Екз. Комітет не хотів би зайти в колізію та не хотів би анї ломити статутів анї бути перешкодою Просьвітній Комісії в її діловодстві, прийшов до того заключеня, що сам сеї справи не в силі рішити. Тому отсим удаєсь до всїх своїх членів Р. Н. Союза, щоб Ви всї члени сю справу рішали, бо се Ваш гріш а іменно, щоб кождий відділ на своїм звичайнім мітінґу відголосував перше: чи Гол. Екзекутивний Комітет Руського Народного Союза має „Фонд Шкільний", який буде збираний на будуче, віддавати „Просьвітній Комісії" до її виключної розпорядимости і вона має бути независимого від Гол. Екз. Комітету Р. Н. С., чи як і дотепер, Голов. Екзекутивний Комітет Р. Н. С. має мати урядову опіку над тим фондом шкільним і видавати його „Просьвітній Комісії" час від часу на такі цїли, які Гол. Екз. Комітет Р. Н. Союза уважати-ме за найвідповіднїйші в порозуміню з „Просьвітною Комісією", як говорить § статута.

Всї відділи Р. Н. Союза по відобраню сеї відозви мають на своїх мітінґах перечитати її уважно, а зрозумівши її ціль мають відголосувати в одну або другу сторону, а вислід голосованя Урядники відділів мають прислати нам, на відповіднім залученім тут до сего блянкеті до Головної Канцелярії Р. Н. Союза враз з розметом.

Дано в McAdoo, Pa., January, 17, 1913.

Д. Капітула,
М. Угорчак,
С. Ядловський,
А. Шаршонь,
Гол. Екз. Комітет Р. Н. С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Дорогі Родимцї!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-го ЛЮТОГО (февруара) 1913 р.

відбудуть ся

в церковній гали на розї Сусекс і Ґрін улиць. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. (зараз по Службі Божій)

народні збори в справі „Рідної Школи" в Галичині.

На сих зборах буде присутний **п. С. ДЕМИДЧУК,** відпоручник „Краєвого Шкільного Союза" у Львові і инших руських Товариств в Галичині.

Тож, дорогі Родимці, старайтесь прибути як найчисленнїйше на сї збори, без огляду на партійність і особисті переконаня, бо се є справа народна і відносить ся до цілого загалу нашої суспільности, а в таких справах партійні переконаня мусять уступити на бік. Маємо надію, що на сих зборах не забракне анї одного сьвідомого Русина-Українця, анї одної Русинки-Українки. Тож ставте ся всї на означений час і зробіть свою народню повинність! — **Комітет.**

На народні збори!

З ріжних причин перервав п. Демидчук свою упляновану подорож з Канади через Шікаґо до Пітсбурґа та прибув тими днями в околицю Ню Йорку. З нагоди його побуту в тих сторонах відбудуть ся *загальні всенародні збори*, на котрих реферувати буде шан. Делеґат, в слїдуючих місцевостях:

Субота 8. лютого с. р. о год. 8-ій вечер в Бруклині, Н. Й.

Неділя 9. лютого с. р. о год. 1-шій з полудня в Джерзи Сіти, Н. Дж.

— того самого дня о год. 7-мій вечером в Йонкерс, Н. Й.

Субота 15. лютого о год. 8-мий вечер в Байон, Н. Дж.

Неділя 16. лютого в Ню Йорку, Н. Й.

Субота 22. лютого в Трентон, Н. Дж.

Неділя 23. лютого о год. 1-шій в Пасейк, Н. Дж.

— того самого дня о годині 7-мій вечер в Нюарку, Н. Дж.

Близші подробиції подаєть ся в окремих оголошенях. Дальшу подорож відбуде п. Демидчук через Філядельфію в околицю Пітсбурґа, а звідтам через Бофало до Олбані і т. д. аж до Ню Інґленд стейтів.

Краєвий Шкільний Союз у Львові

звертаєть ся отсим до Вп. Жертводавців, що посилають гроші на фонд „Рідної Школи" в Галичині до Товариства „Днїстер" (вкладк. книж. 6800), щоби зволили ласкаво повідомляти Кр. Шк. Союз (Львів, ул. Доміниканська 4. III.) рівночасно з посилкою: 1) хто посилає і 2) на яку ціль, а то тому, щоби наспівші гроші могли бути сейчас втягнені на дотичну книжочку. Так приміром наспіли до „Днїстра" 10-го сїчня 630 корон через "Wiener - Bank-Verein", 8-го сїчня б. р. 2900 кор. через "K. k. Priv. Boehmische Union Bank" в Празї, в грудни м. р. 300 кор. через фірму John Nemeth в New York і двома переказами 630 кор. і 490 кор. з Fort William в Канаді. До сих посилок нема жадних письменних пояснень і вони лежать не опроцентовувані. Ми просимо отже Вп. Надавців повисших квот донести нам, колиб котра з повисших квот була призначена для „Рідної Школи".

Краєвий Шкільний Союз у Львові.

ІВАН КИВЕЛЮК, ЛЮДВИК САЛЬО,
(6-10) Др. ІВАН БРИК.

Всім интересованим подаю до відома, що моя теперішна адреса звучить: V. Kaekiw, 56 Sussex St., Jersey City, N. J.

ДО ВІДОМА УСІМ ВП. МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляєсь, що дотепер вислано ЛИШ КАЛЕНДАРІ РУСЬКІ усім тим Відділам, котрі надіслали виповнені табельки і подали число календарів і свої адреси. Календарі словенські розпічнесь висилати сими днями.

Позаяк ми розпочали друк руського календаря перед трома місяцями для такого числа членів, яке було тоді в Р. Н. Союзі, а від згаданого часу приступило значне число нових членів, длятого ті Відділи, котрі доси по календарі руські не зголосились, дістануть лиш календарі друковані латинськими буквами.

Пригадуєсь пп. секретарям місц. відділів, щоби по висланї нам на їх адреси календарі зголосили ся на експресові офіси у своїх місцевостях.

РЕКОРДОВЕ СПРАВОЗДАНЄ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ 1913 р.

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Тов. „Запорожська Січ" в Лонґ Айленд Сіти, Н. Й.

В. 64. Голуб Атанас, Голуб Николай, Подольський Самуїл, Максимків Панько, Олейнюк Григорій, Возьник Людвик, Мудрак Михайло, Вітт Йосиф, Мандзюк Михайло, Мартин Сенько, Трицецький Миколай, Процяк Дмитро, Подольський Василь, Рибак Іван, Снігур Теодор.

Бр. сьв. О. Николая в Мілвокі, Віс.

В. 68. Мазур Василь, Оліяр Панько, Яремчук Каська, Яремчук Василь, Вокшинський Владислав, Покуса Стефан, Стратий Михайло, Кущаковський Антін, Ґрех Стефан, Бойко Николай, Білик Стефан, Пюрко Стефан, Риґа Ілько, Яремчук Василь, Танів Федор, Дзендзера Петро, Ґрех Іван, Яремчук Іван, Яремчук Онуфрій, Кусий Василь, Семеґен Кароль, Матицьовський Александер, Бойко Николай, Яремчук Гринько, Колтун Стефан.

Бр. сьв. Арх. Михаїла в Ешлей, Па.

В. 231. Федаш Федор, Добжанський Григорій, Кашалаба Петро, Халак Дмитро, Ховзун Роман, Кордис Михайло, Цімко Дмитро, Потїшняк Николай, Ярошинський Николай, Сливканич Николай, Халак Федор, Воляр Михайло, Ґалан Франко, Картичак Стефан, Семців Василь, Зубар Григорій, Кордис Ігнатій, Цімко Іван, Бутрий Николай, Пастушак Петро, Кузїв Петро, Подчашний Йосиф.

Бр. сьв. Василія Вел. в Віндсор Лакс, Конн.

В. 238. Солек Марія, Козевко Анастазія, Молинь Василій, Бяла Ева, Павловець Катерина, Форналь Казимір, Мокрицький Ілія, Вочастий Іван, Рафа Николай, Шикула Петро, Струк Юрко, Вочасний Іван, Шикула Дмитро, Ґвіздз Михаїл, Чайка Олексій, Коршняк Катерина, Бяла Анастазія, Солек Анна, Москаль Анна, Сорока Іван, Кошчук Михаїл, Пуціло Теодор.

Бр. сьв. Стефана в Трентон, Па.

В. 302. Савчак Андрій, Драґан Стефан, Швайка Гриць, Фецич Федор, Крулевський Дмитро, Пакош Іван, Вархоляк Василь, Червеняк Матій, Вархола Сидор, Швайко Михайло, Керик Павло, Гонко Михайло, Керик Йосиф, Лазор Михайло, Данчак Климко, Молодець Іван, Фриньк Кляра, Ґавлович Іван.

Бр. сьв. Володимира в Бріджтон, Н. Дж.

В. 351. Толопко Панько, Попиня Анастазія, Ковальчук Марія, Мусял Ілія, Вовна Евдокія, Колїсник Василь, Юркович Марія, Ковальчук Петро, Дзюба Григорій, Дзюба Марія, Вовна Юрій, Мусял Петро, Попиня Юліян, Юркевич Николай, Ковальчук Василь, Нидзьо Михаїл.

Бр. сьв. Анни в Шікаґо, Ілл.

В. 352. Хомишия Катерина, Бобіль Анна, Дмитрів Анастазія, Дмитрів Олекса, Ференц Ева, Ґірка Ева, Ґлушек Марія, Хомишин Анастазія, Хомишин Анна, Якубів Анастазія, Кіселик Марія, Маланчук Анастазія, Подольчак Катерина, Сиротинська Анна, Зелїзко Фенна, Ґлушек Анна.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 2. Куривчак Юрій, Карвай Іван.
В. 3. Іванюк Михаїл.
В. 5. Мудрик Йосиф.
В. 8. Рахель Андрій, Мошпан Іван, Перун Андрій.
В. 10. Шістка Іван, Дзядик Кузьма, Зановяк Андрій, Кобасяр Андрій, Бреня Іван, Студент Матій, Підбережняк Семен, Малиняк Петро.
В. 11. Бароляк Михаїл.
В. 13. Марунчак Яков.
В. 14. Коздрон Франко, Слєнчко Михаїл.
В. 15. Березюк Дмитро.
В. 16. Хайко Йосиф, Палиця Іван, Бенч Данько, Паславський Іван, Пех Антоній.
В. 17. Мачулис Антін, Руковський Іван I., Руковський Іван II.
В. 20. Бала Зофія, Дець Яким.
В. 23. Михалика Іван.
В. 28. Чуба Петро, Патрик Дмитро, Кувальський Томко, Пютко Іван, Михаловський Іван, Симанчик Іван, Юпак Николай, Чабан Яцко.
В. 29. Буковчик Томко, Риґель Фецко, Петрочко Михаїл, Тинецький Олекса.
В. 31. Петрочко Максим.
В. 33. Голота Імбрий, Турчак Андрій, Куруц Михаїл, Чирський Федір, Дупеч Федір, Сікорський Іван, Андрусишин Василь, Кульчицький Федор, Чорній Павло, Марців Николай.
В. 36. Коваль Василь.
В. 37. Сушереба Миколай, Боівка Федор, Тулач Андрій.
В. 38. Фалат Онуфер, Опришка Іван, Матинський Антоній, Сокальський Мирон, Ів. Русинко.
В. 45. Козачишин Петро.
В. 46. Каблаш Стефан, Берош Іван (мол.), Кічура Николай, Кічура Михаїл.
В. 47. Ґалан Николай, Батіч Василь.
В. 51. Сова Петро.
В. 53. Кобилюх Юліян.
В. 55. Войтович Теофіль.
В. 56. Галювич Михаїл, Кремінь Іван.
В. 57. Ропіцький Йосиф, Бабяк Андрій, Палка Стефан, Туцький Пилип, Шомак Іван.
В. 58. Береговський Николай.
В. 63. Масник Іван, Маховський Андрій, Андриц Форфіль.
В. 69. Глива Василь.
В. 70. Ясінський Фелікс.
В. 72. Рудавський Іван.
В. 73. Шаравський Кар., Фірманюк Гринько.
В. 75. Козяр Григорій.
В. 76. Мицка Стефан, Савка Стефан.
В. 78. Задрожний Іван, Мачужак Феско, Мотко Василь, Вдовяк Лешко.
В. 80. Млавеч Василь Михайлів.
В. 81. Білецький Михаїл, Гацакира Панько, Бартко Антоній.
В. 90. Рецендишин Теодор, Терпилюк Гаврило, Красніцький Яков, Бугай Томцьо, Марчишин Стефан, Бенкалович Василь, Канїниц Кость, Чепа Іван, Подобівський Іван, Яромій Андрій, Папашук Василь, Палко Іван, Матковський Микола, Лопух Юстин.
В. 92. Адамнюк Томко, Саміла Микола.
В. 95. Солтис Андрій, Солтис Антін.
В. 99. Джуґан Михаїл.
В. 102. Токар Василь.
В. 104. Луців Василь, Луць Дмитро, Бандура Александер, Іваніцький Стефан, Ференяк Михаїл, Стець Данько, Проць Василь, Ясинишин Николай.
В. 105. Баховський Юрій.
В. 106. Кучма Йосиф, Пик Олекса, Старчак Теодор.
В. 108. Жатковський Николай.
В. 109. Поланський Лазар, Бучек Войцех, Пребильський Андрій.
В. 116. Сматковський Йосиф, Барлик Іґнац.
В. 122. Рїндош Марія, Бачик Анна.
В. 123. Солодка Евдокія, Орловський Іґнац, Мулик Николай, Тарас Меланія, Бічун Андрій.
В. 124. Давидко Антоній, Коробабич Стефан.
В. 130. Старобранський Петро.
В. 132. Гук Теодор.
В. 133. Вишиваний Михайло, Покотицький Віктор.
В. 136. Дорост Стефан.
В. 145. Потопа Іван.
В. 146. Захарків Михаїл.
В. 147. Лопушанський Антоній.
В. 149. Стадник Николай, Слабик Іван.
В. 150. Спасик Дмитро, Яремій Ілія.
В. 151. Гойло Марія, Маціна Катерина (Івана), Цюрко Катерина.
В. 153. Претка Данько, Петришак Дмитро.
В. 154. Стельмак Стефан, Демко Василь, Чибак Андрій, Бартко Андрій, Ґузий Василь, Мошква Ґеза.
В. 155. Крук Стефан, Ґбурик Михаїл, Ґрубизна Дмитро, Савіцький Олекса, Николишин Лесь, Нараєвський Петро, Скурка Осип.
В. 157. Рак Андрій.
В. 158. Іванюк Петро.
В. 159. Халанич Михаїл, Сакала Гриць.
В. 160. Філяк Василь.
В. 162. Ковальчик Андрух, Ткач Іван, Ільчишин Теодор.
В. 166. Рейба Іван.
В. 168. Космина Теодор, Сенишин Дмитро.
В. 172. Немеш Ференц, Шимрак Петро.
В. 175. Лїшнянський Стефан, Романчук Ст.
В. 176. Хомич Онуфрій.
В. 182. Цмайло Петро Кульчицький, Артимович Іван, Філїр Іван, Коцопий Стефан, Лупіцька Марія.
В. 193. Щурик Михайло.
В. 194. Горбаль Стефан, Харчишин Лука, Брик Станислав.
В. 196. Томашовський Юрій, Шерсун Василь, Варґа Михайло, Фолди Василь.
В. 198. Шиделко Йосиф.
В. 211. Кардаш Стах.
В. 213. Палій Олексій, Ковалик Іван, Ошуст Василій, Турчин Михайло.
В. 216. Яцищук Марія.
В. 217. Сандибурський Николай, Юрків Амброзій, Санибурський Іван, Санибурський Кость, Шкапій Стефан, Перів Федько.
В. 218. Худоба Марія, Кріль Андрій, Вітишин Михаїл.
В. 220. Совтис Василь, Ґець Николай, Саввич Тимотей.
В. 221. Ґенсьорський Стефан, Шпікула Ілія, Карабин Назар, Вашишин Дмитро, Нагорняк Йосиф, Пилипик Николай, Ґіблак Петро, Кухар Михайло.
В. 224. Ґевка Марія.
В. 225. Павлюх Гриць.
В. 226. Кравчишин Василь.
В. 229. Поточняк Михаїл, Вардинець Іван, Левицький Миколай, Яцків Михаїл.
В. 230. Мисливий Іван, Беляк Федор, Ґмитрук Іван, Ґересевич Стефан, Антончик Олекса, Палій Дмитро.
В. 234. Байсарович Марія, Нечесна Йоанна, Миськів Йоанна.
В. 237. Колодій Олекса, Душка Іван, Кобилянський Антін, Стелїнський Олекса, Тимків Антін, Пліска Казимир.
В. 239. Томашевський Стефан.
В. 245. Слабіцький Петро, Кривий Петро, Савчик Йосиф.
В. 246. Саражинюк Кость.
В. 248. Мидзїняк Іван, Хорушко Петро, Сорока Петро.
В. 249. Гринько Павло.
В. 250. Гусак Петро, Янковський Николай, Рабік Павло.
В. 252. Нечиста Анна, Клїмчак Марта, Барна Зулика, Теребецька Катерина.
В. 254. Клїмашевич Іван, Клїмашевич Вас.
В. 255. Яремко Томаш.
В. 256. Лопушанський Стефан.
В. 259. Стахняк Іґнатій.
В. 260. Жуґа Станислав, Клос Матвій, Токарчук Михайло, Петшак Андрій, Клос Іван, Завируха Василь.
В. 261. Русняк Анна.
В. 264. Бабіжець Іван.
В. 265. Кучер Іван, Карпіта Павло.
В. 268. Сушла Адам, Залепа Григорій, Хомяк Франко.
В. 270. Сіткевич Петро.
В. 272. Кошарич Федор.
В. 274. Мозур Лукаш, Кіхтан Теодор.
В. 275. Беднарчик Марія, Ґербот Катерина, Дзьобун Марія.
В. 276. Гриневич Федьо, Липніцький Василь.
В. 278. Васькевич Йосиф, Довжанський Луць, Гриневич Михаїл.
В. 286. Жовпяр Іван.
В. 292. Завада Катерина, Явор Николай.
В. 293. Матаний Анна, Сафа Марія, Моско Марія.
В. 294. Яворницький Іван, Забський Станислав, Тимуйчик Федор.
В. 295. Шквара Микола.
В. 297. Олесьକевич Адам.
В. 299. Рилик Антошко, Іванюк Никола, Пастюк Стефан.
В. 312. Качор Вавжинец.
В. 313. Гаргай Марія.
В. 317. Ґанчарук Гаврило, Семенчук Алекс.
В. 319. Мазник Николай, Гарасим Лука, Дикуньчак Петро.
В. 323. Гасин Петро.
В. 326. Медюн Юрко, Ґуральчук Мартин, Соколовський Іван.
В. 327. Бравс Іван, Міняйло Микола, Мазур Йосиф, Ладнюк Іван.
В. 329. Назарук Йосиф, Кавка Іван, Яцура Михаїл, Бурмінський Йосиф.
В. 330. Зазуля Стефан.
В. 331. Половський Йосиф.
В. 336. Пелех Іван, Піндур Стефан.
В. 338. Пацканик Михаїл, Бачинський Іван, Бусько Юрко.
В. 339. Буричка Ілько, Буричка Олекса.
В. 340. Савка Іван, Савчак Іван, Павлюх Николай, Дрофич Гриць.
В. 344. Кибайло Василь.
В. 345. Смерека Михайло.
В. 346. Панчишин Михаїл.
В. 347. Пелехатий Стефан.
В. 350. Кресан Іван, Кієк Йосиф, Малиняк Даниїл.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИСТУПИВШІ.

В. 1. Єзьорський Казимир, Кундрий Іван.
В. 12. Сабат Іван.
В. 28. Гірняк Андрій, Дрізда Людвик, Кудлик Семен.
В. 70. Баран Михаїл, Марущак Гриць, Панас Левко, Степаник Андрій.
В. 90. Цабан Федор.
В. 120. Челядник Йосиф.
В. 123. Івануся Проць.
В. 144. Ленський Антін, Шабаґа Михайло.
В. 146. Козакевич Андрій.
В. 162. Яцун Михайло.
В. 166. Ренкаш Михайло.
В. 170. Гоголь Йосиф, Довгополий Іван, Росолюк Іван, Мельниченко Юрій, Музур Василь, Олексин Іван.
В. 179. Божик Іван.
В. 183. Шаремета Яцентій.
В. 209. Латоневич Станислав.
В. 213. Вольґус Йосиф.
В. 250. Рамальт Іґнац.
В. 256. Яворський Николай.
В. 257. Махомета Петро Василїв.
В. 286. Гофман Франко.
В. 289. Судя Стефан, Барна Николай, Либа Сень.
В. 294. Циґан Василь.
В. 300. Кучма Іван.
В. 325. Лучка Петро.
В. 332. Григорчук Тимотей.

ЧЛЕНИ ПРИСТУПИВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 7. Питяк Стефан.
В. 40. Голубовський Тимко.
В. 42. Сметана Василь.
В. 70. Гречух Андрій, Кирчів Константин, Кирчів Антоніна, Ротко Антоха, Андрусишин Іван, Качмарик Андрій.
В. 78. Сеник Стефан, Глистяк Петро.
В. 96. Ґатз Николай, Лабіш Іван.
В. 102. Костик Кульчицький Стефан.
В. 123. Коніцький Еміль, Дериш Миколай.
В. 142. Сараччак Яков.
В. 143. Вельґан Іван, Бухвак Василь.
В. 146. Солодкий Теодор.
В. 162. Козенка Марія, Бриндзя Анна.
В. 165. Чупіль Володимир.
В. 175. Ґерич Іван.
В. 179. Ісаюк Василь.
В. 187. Ясем Михаїл.
В. 194. Шклярик Антін.
В. 206. Рекрут Омелян.
В. 209. Даньчак Николай.
В. 221. Демків Іван.
В. 224. Поливка Стефан.
В. 230. Блашко Іван.
В. 238. Блїщ Василь, Рафа Іван, Піґан Іван, Піґон Дмитро, Молинь Василь, Молинь Михаїл, Кавчак Теодор, Шикула Сенько, Лешай Мих.
В. 273. Максимів Прокоп.
В. 309. Кравецький Николай.
В. 317. Беднар Войтїх, Чарнатович Ілія, Шмікалюк Андрій, Ковальчик Теодор, Матвіїв Денис, Кіянка Василь, Матвіїв Карпо, Бутницький Николай.
В. 322. Кукула Іван.
В. 329. Зураковський Іван.
В. 337. Демкович Цецилія, Нізенькевич Зофія, Ковальчук Юлїя, Чолїй Марія.
В. 338. Процанин Іван.
В. 342. Вадяк Йосиф.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИЧЕРКНЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

1. Шпак Петро, Хомяк Ілія.
В. 4. Костик Іван, Глива Василь.
В. 6. Немеш Ференц Івану, Бенца Михаїл Василишин, Кричфалуші Іван Івана.
В. 7. Черліцький Андрій, Стасїнський Теод.
В. 8. Гриневич Михаїл.
В. 9. Кієттіні Ґуеріно.
В. 12. Ґузий Василь, Журав Юліян.
В. 16. Томцьо Михайло, Чайко Михайло (Хайко).
В. 21. Латанишин Онуфрій.
В. 26. Ружила Николай.
В. 28. Тимчишин Юрій.
В. 29. Пакош Николай, Бобак Теодор.
В. 30. Мемчак Миколай.
В. 36. Максимюк Михайло.
В. 37. Заґребельний Кароль.
В. 46. Ткачук Петро.
В. 48. Драбик Павло.
В. 53. Костик Василь, Костик Михайло.
В. 55. Фортуна Блажий, Демян Леон, Базар Михайло.
В. 56. Блїщ Михайло, Зень Ілько.
В. 59. Гернавський Іван.
В. 61. Коваляк Ілько, Дробняк Михаїл.
В. 63. Мерецький Стефан.
В. 66. Шміґельський Дмитро, Михалко Анна, Ґлют Василь, Малер Василь.
В. 70. Явчак Павло, Ткач Іван, Олешко Дм.
В. 77. Мушинський Іван, Онисик Дмитро.
В. 78. Ґосковський Йосиф, Журавський Мак.
В. 82. Ґребіт Іван, Балик Антін, с. Івана, Маркевич Сильвестер, Мандзюк Іван Юрків.
В. 85. Филипович Андрій, Сторошка Дм.
В. 87. Кузьма Макар.
В. 90. Ядах Вінцентій, Скольський Гавриїл.
В. 91. Іванців Павло, Сидір Андрій.
В. 96. Степан Стефан.
В. 99. Ковальський Іван.
В. 102. Ружила Василь.
В. 104. Телька Степан, Іванцьо Михайло, Сорока Петро.
В. 107. Винклер Семен.
В. 108. Самборський Михайло, Турчин Стеф.
В. 109. Маційовський Михайло.
В. 117. Підгірний Дмитро.
В. 120. Густинський Іван.
В. 131. Матрей Марія.
В. 133. Горбач Михайло, Лабяк Йосиф.
В. 135. Єнджик Іван, Дрозд Юрій, Папінчак Теодор, Строґовський Гриць.
В. 136. Цифра Василь.
В. 141. Мелїнович Федор, Смеречинський Йосиф, Пняга Кароліна, Вельбах Василь, Кузьмич Адам.
В. 147. Дверніцький Адам, Химій Лукач.
В. 155. Шайняк Микола.
В. 157. Кужена Михаїл.
В. 166. Пеляк Дмитро.
В. 170. Бейлекчій Михайлович Теодор, Шамбель Гринько, Вальчук Григорій, Марцїшин Филип, Цурковський Антін, Цурковська Марія. Кальба Дмитро.
В. 171. Копнетянський Сильвестер, Негребецький Антін.
В. 182. Андрусишин Никола, Синчишин Федор.
В. 185. Гладин Франко.
В. 187. Валїґурський Іван.
В. 188. Колїбанич Іван, Миколишак Іван.
В. 189. Довганич Василь.
В. 190. Горинюк Григорій.
В. 192. Вороновський Дмитро, Дунеч Олена.
В. 193. Бодурка Йосиф.
В. 197. Румак Іван.
В. 199. Кубінець Анна Ґадус.
В. 202. Намісняк Адамовська Ева.
В. 204. Савлюк Анна.
В. 205. Возняк Василь.
В. 208. Круляк Іван, Месаруш Михайло.
В. 209. Пелех Федор.
В. 213. Смесинський Станислав.
В. 214. Мисько Ілія.
В. 218. Богдан Михайло.
В. 220. Огородник Василь, Гаврилюк Дм.
В. 221. Голуд Іван.
В. 225. Лепкий Іван.
В. 229. Слевяник Павло.
В. 230. Сухий Михайло, Мельник Василь.
В. 236. Пільгуй Марія.
В. 237. Шубтер Василь.
В. 240. Окрепкий Николай, Бояновський Ів.
В. 243. Корилюк Михайло.
В. 245. Кинах Ілько, Кавка Андрій.
В. 248. Шевчишин Филип.
В. 250. Запоточний Павло, Бартлїн Стан.
В. 253. Томаш Дмитро, Васичканьо Іван.
В. 254. Грицьо Теодор, Надзан Юрко.
В. 268. Фечканин Михайло.
В. 271. Міньчак Йосиф, Кравчук Пилип, Серматюк Захарій, Боґуш Йосиф.
В. 273. Бічак Василь.
В. 277. Татарин Петро.
В. 278. Пивоварчин Максим, Кашалаба Йосиф, Бунт Іван.
В. 282. Олїйник Федь.
В. 288. Шпанїнський Петро.
В. 289. Порада Василій, Рапацький Ромуальд.
В. 292. Романів Николай, Козак Юрій.
В. 294. Завершин Войтко.
В. 298. Росоха Григорій, Цюрило Григорій, Тистон Серафин Андрій.
В. 299. Буртик Михайло.
В. 304. Зависький Григорій.
В. 306. Даньчак Амброзій.
В. 318. Куштай Анна.
В. 319. Кошівчак Теодор.
В. 320. Павлишин Михайло.
В. 323. Ґлушак Филип.
В. 324. Рогатинський Гнат.
В. 325. Скульчук Олекса.
В. 326. Станкевич Григорій.
В. 329. Назарук Танас.
В. 332. Чехут Гнат, Антонїчук Николай, Шаплій Михайло, Левкович Марія.
В. 333. Кутчик Василь, Гедков Сергій, Месник Семен, Калютчик Михаїл, Карпик Григорій, Козак Николай, Дулив Катерина, Морин Кузьма.
В. 348. Проців Олекса.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ ЛИСТИ.

В. 4. Кирчів Константин, Кирчів Антоніна, Ротко Антоха, Гречух Андрій.
В. 7. Струняк Михайло, Крисоватий Теодор.
В. 33. Порчак Дмитро, Максимів Прокоп, Коніцький Еміль, Сеник Стефан.
В. 39. Бутницький Николай, Матвіїв Карпо, Матвіїв Денис, Ковальчик Теодор, Шмікалюк Андрій, Чернатович Ілія.
В. 48. Лученко Антін.
В. 63. Олексяк Андрій, Лабіш Іван, Ясем Михаїл.
В. 65. Сарачак Яков.
В. 76. Нагребецький Дмитро.
В. 85. Поливка Стефан.
В. 141. Кравецький Николай.
В. 147. Юрчишин Михайло, Голубовський Тимко.
В. 153. Питяк Стефан.
В. 170. Андрусишин Іван.
В. 181. Рикович Іван.
В. 207. Сіткович Василь.
В. 209. Даньчак Николай.
В. 246. Ганчар Григорій.

(Продовженє на 11-ій стор.)

(Продовжене з 8-ої стор.)

Рекордове справозданє.

В. 250. Тхорик Петро.
В. 277. Бліщ Василь, Рафа Іван, Пігон Іван, Пігон Дмитро, Молинь Василь, Молинь Михаіл, Кавчак Теодор, Шикула Сенько, Лешай Мих.
В. 296. Афтанас Катерина.
В. 298. Блашко Іван.
В. 312. Гатз Николай.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 15. Янчаник Іван.
В. 25. Жилич Максим.
В. 46. Загора Вернард.
В. 90. Фуртак Іван.
В. 152. Волечко Марія.
В. 153. Лукачевич Теодор.
В. 185. Сисак Петро.
В. 186. Гопей Марія.
В. 201. Скибек Антін.
В. 229. Півонський Йосиф.
В. 265. Манда Іван.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

З кінцем місяця грудня 1912 р. було членів в Р. Н. Союзі	16.069
В місяцю січню 1913 р. приступило нових членів	488
В місяцю січню 1913 р. принято наново	42
В місяцю січню 1913 р. принято з переступними листами	60
Разом	16.659
В місяцю січню 1913 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок	105
В місяцю січню 1913 р. вичеркнено за неплаченє місячних вкладок	80
В місяцю січню 1913 р. взяли переступні листи	47
В місяцю січню 1913 р. померло	11
Разом	243
Число членів Р. Н. Союза з кінцем січня 1913 р. виносило	16.416

В місяцю січню 1913 р. Р. Н. Союз побільшив ся о 347 членів.

УВАГА: Члени, оголошені в сім справозданю яко суспендовані або вичеркнені за неплаченє місячних вкладок, коли хотять бути і на далі членами Р. Н. Союза, мусять зголосити ся протягом сего місяця до своїх відділів і вписати ся наново. Як сего не зроблять до кінця лютого 1913 р., то в марті 1913 р. мусять виповняти нові декларації подібно, як новоприступаючі члени. Ті члени, котрі в місяцю січню 1913 р. взяли переступні листи, а еще досі не зголосили ся до якогось иншого відділу Р. Н. Союза, мають се зробити в тім місяцю, бо на другий місяць їх вичеркне ся уже з членів, а тоді вони можуть бути принняті до Р. Н. Союза тільки на підставі нових декларацій.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. Союза.
М. Угорчак, гол. рекорд. секр. Р. Н. С.

ВІЧА В СПРАВІ „РІДНОЇ ШКОЛИ". ШІКАҐО, ІЛЛ.

Дня 19-го січня с. р. відбуло ся в Шікаґо многолюдне віче, на котрім був присутний делеґат зі старого краю, п. С. Демидчук. Др. Сіменович отворив віче короткою промовою і представив зібраним п. Демидчука, котрого нарід привитав сердечно. Д-ій Демидчук в півторагодинній патріотичній бесіді розповів вічевикам про причину свого приїзду, обяснив значінє просьвіти а особливо „Рідної Школи" і розкрив спосіб борби наших братів в старім краю. Говорив так зрозуміло, цікаво і барвно, що нарід, зворушений його горячими словами, плакав мов на похороні. По його промові др. Сіменович завізвав зібраних до складок. Зібрано більшими і меншими датками $158.35. З того: $141.35 на „Рідну Школу", $12.00 на ювилейний дар Іванови Франкови, а $5.00 на Український Город у Львові. З сих гроший покрито видатки в сумі $30.00; зістало $128.35, котру то квоту вислано на адресу „Рідної Школи" до старого краю.

Др. Сіменович, предс. віча,
А. Шмігельський, секретар.

ПРОСЬБА.

На руки „Просьвітної Комісії" надійшла на днях просьба від Івана Дякуна о запомогу. Іван Дякун походить з села Ятвяги, пов. бобрецького. Він є каліка без ноги, а тепер еще до того покалічило йому в майнах руку і він не може працювати. Він мешкає в Голден, В. Ва., де нема руських галицьких людий. Хто хотів би помочи бідному і уратувати його від голодової смерти, нехай зашле центи на адресу „Свободи". Я залучаю на ту ціль $1.00 від себе.

Др. В. Й. Сіменович,
предс. „Пр. Комісії".

ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. СОЮЗА.

ЗАЯВА.

Отсим повідомляю усіх Впов. П. П. місцевих урядників і організаторів, що посмертна запомога може бути записана лише після § 159 нового статута Р. Н. Союза і після кляс, котрі суть вичислені в сім параграфі. Запис посмертного на особи чужі, на церкви або на всякі иньші інституції, не є важний, бо се супротивляє ся законам Злучених Держав Північної Америки.

При виповнюваню декларацій прошу уважати, щоби кожда точка була докладно виповнена. На кожде запитанє в декларації, прошу відповісти докладно, а єсли немаєте відповіди на котру небудь точку, прошу дати криску (——). Декларації невиповнені точно, не будуть одобрені Екзекутивним комітетом і зістануть звернені до поправи дотичному відділови.

При зміні посмертного, прошу застосуватись до § 178 статута. Зміна, котра не буде виповнена після сего параграфу, зістане уневажнена і не буде принята Екзекутивним Комітетом.

При змінах спадкоємців прошу застосуватись до § 159 нового статута. В противнім случаю, така зміна буде неважна.

При змінах спадкоємців, посмертного, адресів і т. п. прошу уживати готових друків Р. Н. Союза. Єсли котрий з Впов. П. П. секретарів не має таких друків у себе, нехай напише, яких друків бракує, а я сейчас вишлю.

Михайло Угорчак,
Голов. Рекорд. секретар Р. Н. Союза.

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсїдатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсїдатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексїй Шаршонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сїменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсїдатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

БРІДЖТОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Володимира Вел., від 351, повідомляє всіх членів принале́жних до того Братства, що мітінґ відбуде ся в неділю дня 9-го лютого с. р. о 9-тій год. рано в домі п. Василя Скалацького ч. 55 Монт Вернон улиця. Взиваємо всіх, котрим лежить на серци їх рідня, щоби прийшли на той мітінґ і вписались до Р. Н. Союза. Бо знаєте вже всі, яке нещастє стало ся п. Миняйлови, котрий утратив руку в фандрі і тепер жена та діти виставлені на ласку других людий. Тож приходіть всі бріджтонці та вписуйтесь до нашого Братства і до Р. Н. Союза, а на тім мітінґу почуєте, які користи будете мати, єсли впишете ся до Союза. Тепер до Братства приймати будемо єще без вступного а до Р. Н. Союза після статута. — Уряд.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія Вел., від. 347, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбуде ся в неділю 9 с. м. о 2-гій год. пополудни під ч. 12 Шарп стр. Позаяк мають бути дуже важні справи до полагодженя, як пр. справа „Рідної Школи“ в старім краю і запрошенє д. С. Демидчука на віче, котре хочемо тут устроїти, тому кождий член повинен на тім мітінґу явити ся і довідатись о тім, як має відбути ся то віче і в якім порядку. Єще сей раз принимати будемо на тім мітінґу нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Тож користайте з доброї нагоди. — Уряд.

АВОКА, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбуде ся дня 9-го лютого (февруара) с. р. о год. 3-тій по полудни, в гали п. О. Лесика. На тім мітінґу буде принимати ся нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. Всі члени мають на той мітінґ зійти ся, бо суть до полагодженя важні справи. Неявившийся член заплатить 25 ц., а урядник 50 ц. кари. — О. Лесик, предс.; І. Пашкевич, кас.; С. Сеньків, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ“, від. 263, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся 9-го лютого с. р. о год. 2.30 пополудни в гали п. П. Ковальського. Неявивший ся член заплатить кари тілько центів, кілько має літ, а урядник в троє більше. Кара призначена на „Рідну Школу“. Нових членів буде принимати ся без вступного до Товариства, а до Р. Н. Союза після статута. Кождий старий член, що вистараєсь і приведе нового члена, дістане нагороду. — Я. Миськів, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. сьв. Володимира, від. 108, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбуде ся дня 8. лютого с. р., о год. 7.30 вечер, в Конґрес Гол, 155 Вве С. Неприсутний член, або той, що не оправдаєсь 3 дни перед мітінґом, заплатить кару $1.00. Кождий член має принести з собою платничу книжочку. На порядку дневнім дуже важні справи. — А. Скробала, предс.; І. Гетман, кас.; В. Мазур, секр.

ВАЙТІНҐ, ІНД. Бр. Пр. Тройці, від. 196, взиває всїх своїх членів, щоби безпроволочно подали до секретаря Братства свої докладні адреси, т. є. нумер дому і назву улиці, при котрій мешкають. Хто того не зробить, не має права нарікати, що ґазета до него не доходить. Се розпорядженє має собі кождий член добре запамятати і до него застосувати ся. — М. Глинянський, секр.

ФРЕДЕРІКТАВН, ПА. Бр. сьв. І. Хрестителя, від. 172, взиває бувшого свого секретаря, Стефана Баллінт, щоби до слідуючого мітінґу позалагоджував всї свої братські справи, бо инакше зістане безусловно вичеркнений з Братства. — Т. Скірпан, предс.

САЙКСВІЛ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 129, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 9. с. м. відбуде ся в домі А. Прочка під ч. 26 мітінґ, на котрім кождий член повинен явити ся, бо суть важні справи до полагодженя. — І. Оленич, пр.; А. Прочко, секр.

ПРЕДСТАВЛЕНЯ, КОНЦЕРТИ, БАЛЇ І Т. П. ЗАБАВИ.

ЕМБРІДЖ, ПА. **Перший великий баль** устроює Бр. сьв. П. і П., від. 47, в суботу 8-го лютого в руській гали при 8-мій улици. Початок о 4-тій год. попол. Запрошуєм всіх Русинів з Ембрідж і з околиці до як найчисленнїйшої участи. Вступ на баль лише 50 центів.

Перед постом і по пості
Прийдіть до нас всї у гості:
Як з Ембріджу, з околиції,
Усї хлопції й молодиції!
Нехай кождий о тім знає,
Що знову ся піст зближає,
Отже на баль всї численно,
Там обслужить вас старанно —

Комітет.

ПОШУКУВАНЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує місця. Може провадити хор мішаний. Адреса:

Kondrat Bashko,
83 Reilly St., Bridgeport, Conn.

Жена бл. п. **СТЕФАНА КАЗЮКИ**, перебуваюча тепер в Америцї, нехай зголосить ся у власнім інтересі в адмінїстрації „Свободи“.

ДМИТРО СЕМЕНЮК пошукує свого брата, **ІВАНА**, 21-лїтного молодця, котрий виїхав перед двома роками з Ню Йорку. Правдоподібно перебуває десь в Пенсильвенії. Він походить з села Жукотин, пов. Коломия. Він є середного росту, щуплого лиця, бльондин. Хтоби о нїм знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу:

Dm. Semeniuk,
319 E. Houston St., New York, N. Y.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНЇ.

Жертви зібрані в Гейзелтон, Па.:

1. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 85 Р. Н. С. $10.00.

2. Комітет вибраний на вічу (пп. М. М. і В. К.) зібрав отсї жертви: Мих. Мардиняк $2.50; В. Костюк $1.00; І. Мандзюк і Гр. Гараус по 60 ц.; О. Шараварко, І. Онуляк, І. Ґречин і Й. Равлюк по 50 ц.; П. Герчак і А. Ткачишин по 35 ц.; Н. Шлапак, М. Осадчук, Мих. Пасїка, Я. Стеткевич, І. Шараварко, А. Процько, М. Процько, П. Григор і І. Григор по 25 ц.; Гр. Левкулич, Ф. Преснар, А. Пелехач, М. Павлюк і К. Кашуба по 10 ц.; дрібними датками $2.95 — разом $13.55.

3. На хрестинах у п. І. Яворського зібрав п. Ф. Поливка: І. Яворський 50 ц.; Ф. Поливка, П. Василик і Н. Вивіванко по 25 ц.; Я. Жабчук і Н. Мотринчук по 10 ц. — разом $1.45.

4. На Новий Рік зібрала п-на М. Процько на іменинах у п. В. Костюка: В. Костюк $1.00; А. Процько, М. Процько, О. Шараварко, Ф. Поливка, А. Поливка і Й. Радинський по 50 ц.; І. Яворський 40 ц.; І. Шараварко 35 ц.; Н. Яцищук 25 ц. — разом $5.00.

Сума всїх жертв, призбираних в Гейзелтон, Па., виносить $30.00

Члени Тов. „Зап. Січ“, від. 263 Р. Н. С., в Фултон, Н. Й., заколядували від слідуючих добродїїв: М. Бунда, Д. Ворожбит, В. Зарічний, П. Ковальський (властитель готелю, Поляк), П. Кожух, І. Мельничук, Я. Миськів, І. Просуйс (Словак), Г. Поповняк і І. Чайчук по $1.00; Евдокія Лушна, Ю. Белей, С. Гриб, І. Зарічний, Д. Коваль, А. Кулич, М. Леонюк, М. Павлюка, М. Паньків, І. Романів, Л. Роїк, Т. Талай і І. Каменюк по 50 ц.; Марія Бунда, Анна Зарічна, Марія Миськів, Теодозія Кицула, Юлія Весоловська, Катерина Скубяк, С. Деркач, Т. Чех, М. Кузняк, Н. Дзоць, Д. Броняк, В. Сеньків, І. Кробак, М. Ільчишин, О. Броняк, С. Парижак, А. Федицький, М. Федицький, І. Іваницький, О. Бусько, М. Черняк, Я. Бугай, Т. Возняк, Роман Ян Гароса, І. Федьків, М. Каменюк, С. Козарт, Г. Ливчанин і Н. Юринич по 25 ц.; Н. Гриневич і Роман І. Іван по 20 ц.; Єлена Шубеля 15 ц.; Марія Дяк, Анна Данильчук, Юзя Данильчук, Текля Бура, Марія Клюс, Катерина Вільковська, Анна Сеньків, Марія Сосновська, Марія Яблонська, С. Ґурґач, Н. Весоловський, Ромінчак, О. Галагін і К. Мазепа по 50 ц. Марія Поповняк 5 ц. — Разом $25.65

С. Петриляк, В. Ґудз, І. Вересюк і М. Загоройко з Істон, Па., заколядували $10.85. З того жертвовано на церкву $5.80, а на „Рідну Школу“ в Галичинї 5.00

В. Личаковський з Вілмердінґ, Па., заколядував із своїми товаришами: Т. Ґерус і І. Піхурський по $1.00; М. Смоляк, В. Личаковський, С. Росоляк, І. Чак, О. Галагіни і К. Мазепа по 50 ц. — Разом 5.00

Павло Гаврилів з Джерзи Сіти, Н. Дж., з нагоди народженя дочки 5.00

На хрестинах у п. Михайла Олющака в Трой, Н. Й. зібрав п. Николай Базар: Н. Чубик і Н. Базар по 50 цнт.; М. Олющак, П. Нижинкевич, М. Данила і С. Бажицький по 25 ц.; П. Добрянський 15 ц.; Н. Хомич 10 ц. — Разом 2.25

Йосиф Заяць і Н. Шміґельський зібрали на весїлю в І. С. в Штрікер, Па. 2.00

Іван Пізнак, Ню Йорк, Н. Й. 1.00
Оголошено в ч. 5. „Свободи“ 105.51

Загальна квота $181.41

Відіслано до „Днїстра“ на кн. вкл. 6800 через С. Миляновича в Джерзи Сіти, Н. Дж. дня 31. січня с. р. 143.50

Остає $37.91

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В РОГАТИНЇ.

На весїлю Дмитра Чорнія в Когус, Н. Й. зложили на мої руки лепти на „Рідну Школу“ слідуючі добродїї: о. Алексей Пеленський $1.00; П. Дембіцький, А. Лаґа, М. Ярема, А. Кльоц, М. Галашин, Г. Недїльський, М. Казїв, М. Чорній, І. Бойко і Г. Базар по 50 ц.; М. Столин, С. Фіялка, Д. Зальопаний, І. Ґнатицко, Ю. Школьний, П. Краснопель і М. Мазурик по 25 ц.; Д. Данилюк 20 ц.; І. Нагумняк, С. Форек, М. Вакпряк, Л. Хопчан і М. Бутинський по 10 ц.; Х. У. 5 ц. — Разом зложено $8.50 (41.67 К). Всїм жертводавцям складаю при тій нагоді щиро-руське „Спаси-Біг“. Честь їм і слава і дай Боже, щоби сею дорогою всї наші люди ішли, а можний ворог-лях нїчо нам не вдіє, бо в нас єдність, карність і жертволюбивість.

Гроші заслано на українську ґімназію в Рогатинї до Руської Каси тамже, о чім дирекцію повідомлено. Число почтової посьвідки 37026.

о. Алексей Пеленський.

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКО-РУСЬКУ БУРСУ В ГОРЛИЦЯХ.

Оголошено в ч. 4. „Свободи“ $50.00

Вислано дня 3. лютого 1913 на адресу о. Е. Менцїнського, гр.-кат. пароха в Маластові, п. Ропиця руська через С. Миляновича в Джерзи Сіти, Н. Дж. 49.90
За зміну чека 0.10

Разом $50.00

ЖЕРТВИ НА ЮВИЛЕЙНИЙ ДАР ІВАНОВИ ФРАНКОВИ.

На представленю „Наталка Полтавка“, відограного аматорами в Провіденс, Р. Ай. дня 25. січня с. р., зложили на руки п. Григорія Болюха слідуючі добродїї: К. Скорбик і М. Пилипців по 50 ц.; Ф. Заходник, Н. Марчак, Т. Желїховський, Й. Бридїцький, Ш. Завацький, Н. Гевка, А. Буковський, Г. Семків, А. Зубрицька, В. Васькевич, М. Мартинів, О. Заходник, Д. Цимбалїста, А. Ковальчук, Г. Болюх, П. Ковалюк, І. Кравчук, Г. Микитин, Т. Дячун, А. Кондрат, Матушевський і Д. Модь по 25 ц.; М. Пекна, М. Яворик і Циронька по 20 ц.; І. Москалюк і Н. Н. по 10 ц.; Беґейла і Белли по 5 ц. — Разом $7.15.

ЖЕРТВИ ДЛЯ ІВАНА ДЯКУНА.

Др. В. Й. Сїменович, Шікаґо, Ілл. $1.00

ЖЕРТВИ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ, ОСТАЮЧІ ПІД ЗАРЯДОМ „СВОБОДИ“.

1. Жертви на фонд „Рідна Школа“ в Галичинї.
2. Квадратові метри на Український Город у Львові.
3. Жертви на приватну українську ґімназію в Збаражи.
4. Жертви на курси висшої осьвіти для Тов-а „Просьвіта“ у Львові.
5. Жертви на ювилейний дар Іванови Франкови.
6. Жертви на українсько-руську бурсу в Горлицях.
7. Жертви для Івана Дякуна.

В ДРУКАРНЇ „СВОБОДИ“ МОЖНА ДІСТАТИ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ:

Ангел та пустельник	15 цнт.
Америка	15 „
Американець, веселий образ з житя народу	15 „
Бери та читай	30 „
Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся	15 „
Весела книжочка з обрязками	35 „
В Старім і Новім краю	25 „
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дїтий	10 „
Доля галицької сироти	5 „
Дещо про звірята	30 „
Дещо про права і суди	10 „
Дорога до сьвідомости	10 „
Еміґрант	15 „
Журавлї	10 „
Житє, зарібки, орґанїзації і т. п. в Зл. Державах	15 „
Зуб за зуб	10 „
Казки про Циганів	10 „
Коротка Історія Руси	10 „